

národní
úložiště
šedé
literatury

Výroční zpráva Památníku národního písemnictví za rok 2006

Památník národního písemnictví
2007

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-177594>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 06.08.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

PAMÁTNÍK NÁRODNÍHO PÍSEMnictví

ROČNÍ ZPRÁVA

2006

Obsah:

A) EKONOMIKA...	3
Stručný přehled činnosti	3
Organizační schéma a struktura	5
Údaje o rozpočtu (příjmy a výdaje)	7
Základní personální údaje	8
Údaje o majetku (příslušnost hospodaření)	10
Náklady na výzkum a vývoj	11
Náklady na programy reprodukce majetku (ISPROFIN)	12
Spolupráce se zahraničím (členství, konference aj.)	12
Hodnocení a analýza údajů	15
Hlavní skupiny příjemců služeb (návštěvnost)	16
Nemovitosti ČR/PNP	16
Nové sídlo PNP	19
Nemovitosti jiných vlastníků	24
B) ODBORNÁ ČINNOST, hlavní úkoly	24
Sbírkotvorná činnost	25
Shromažďování sbírky - evidence I. stupně	25
Vyřazování ze sbírkové evidence	26
Katalogizace - evidence II. stupně	28
Využití počítačové techniky při odborném zpracování sbírky	29
Inventarizace	33
Uložení sbírky, nové vybavení prostor	35
Restaurování, konzervace	37
Služby	38
Dlouhodobé výstavy	39
Krátkodobé výstavy	42
Soutěž a výstava NČKR 2005	46
Programová činnost	47
Publikační činnost	49
Vědeckovýzkumná činnost	52
Zahraníční styky	54
Pozitiva	55
Negativa	56
Zvláště závažný problém PNP	56

ROČNÍ ZPRÁVA PAMÁTNÍKU NÁRODNÍHO PÍSEMNICTVÍ

2006

Roční zpráva PNP za rok 2006 byla zpracována podle Vyhlášky Ministerstva financí ze dne 12. srpna 2005 č. 323, kterou se stanoví obsah roční zprávy, vydané podle § 21 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění zákona č. 482/2004 Sb. Dopis MK ČR ze dne 24. 10. 2005 čj. 14878/2005 s informací o této vyhlášce a o povinnosti příspěvkových organizací zřizovaných MK ČR zpracovávat roční zprávy podle tohoto předpisu této vyhlášky obdržel PNP dne 27. 10. 2005.

A) Ekonomická část:

Název zpracovatele : Památník národního písemnictví
Adresa sídla : Strahovské nádvoří 132, 118 38 Praha 1
IČ : 00023311
Telefon : 220516695
Fax : 220517277
E-mail : post@pamatniknarodnihopisemnictvi.cz
Internetové stránky : www.pamatniknarodnihopisemnictvi.cz

Studovna PNP – úřední hodiny : Po, St : 9.00 - 16.30 hod.
Út, Čt : 9.00 - 17.30 hod.
Pá : 9.00 - 14.30 hod.

Studovna OUS – úřední hodiny : Po – Pá : 9.00 – 12.00 hod, 13.00 – 15.00 hod.

Studovna OK – hájenka – úřední hodiny : Út : 10.00 – 18.00 hod.

Studovna Staré Hrady – úřední hodiny : Po – pá : 9.00 – 18.00 hod.

Zřízení zpracovatele : Zřizovací listina, čj. : 17.464/2000 ze dne 27. prosince 2000
doplněk – Rozhodnutí ministra kultury č. 14/2004 ze dne 5.
listopadu 2004 čj. 17.210/2004

Zřizovatel : Ministerstvo kultury České republiky
Maltézské náměstí 1, 118 11 Praha 1

Stručný přehled hlavních činností PNP:

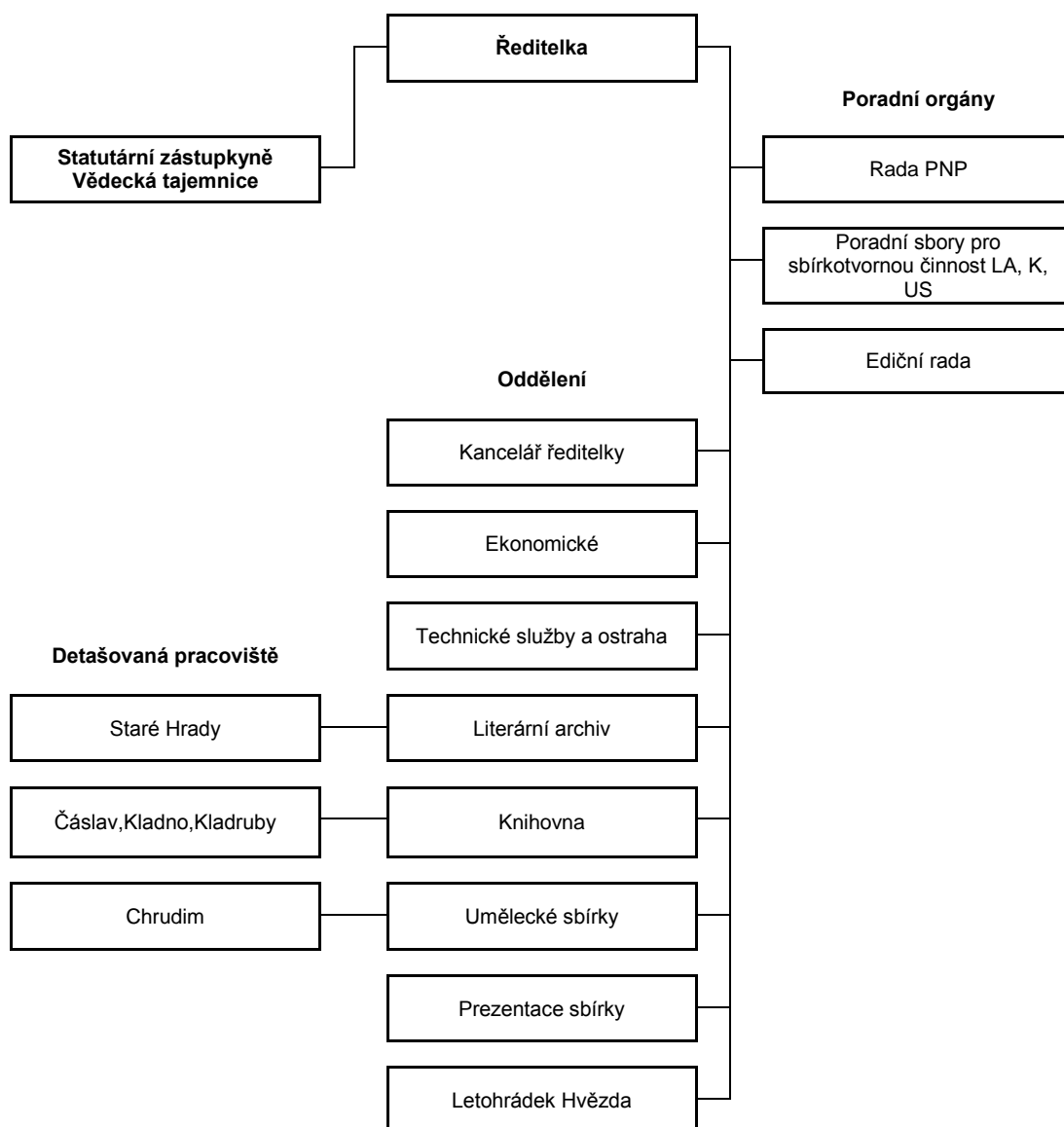
Památník národního písemnictví plní funkci muzea ve smyslu ustanovení § 10 odst. 6 zákona č. 122/2000Sb., v platném znění. Byl zřízen za účelem získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti sbírky muzejní povahy. PNP shromažďuje sbírku dokladů k vývoji literatury a knižní kultury v českých zemích včetně dokladů vážících se k životu, dílu a odkazu významných osobností české literatury a knižní kultury od 18. století do současnosti a sbírku uměleckých děl výtvarného umění.

- 1) Shromažďuje sbírku dokladů k vývoji literatury a knižní kultury v českých zemích včetně dokladů vážících se k životu, dílu a odkazu významných osobností české literatury a knižní kultury od 18. století do současnosti a sbírku uměleckých děl výtvarného umění. Sbítku tvoří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkotvorné činnosti.

- 2) Spravuje historický knižní fond (sbírkový), odbornou knihovnu a literární archiv, který je ve smyslu zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví
- 3) Sbírkou spravuje podle zákona č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů.
- 4) Ke sbírkovým předmětům pořizuje odbornou dokumentaci písemnou a podle potřeby i obrazovou, případně zvukovou.
- 5) Sbírkové předměty odborně zpracovává a vytěžuje z nich poznatky o dějinách literatury, knižní kultury, výtvarného umění a dějinách společnosti.
- 6) Provádí vědecký výzkum v oboru své působnosti.
- 7) Sbírkové předměty, odbornou dokumentaci k nim a poznatky získané jejich odborným zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic a krátkodobých výstav, vlastní publikační a přednáškovou činností v České republice i v zahraničí a dalšími kulturně-výchovnými aktivitami určenými pro nejširší veřejnost, zejména dětem a mládeži, seniorům a handicapovaným občanům.
- 8) Zapůjčuje sbírkové předměty do expozic a na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí nebo za účelem jejich vědeckého zkoumání nebo konzervování a restaurování, za předpokladu, že je zajištěna jejich bezpečnost a ochrana ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb. Umožňuje studium svých sbírek badatelům za podmínek stanovených zákonem č. 122/2000 Sb., a badatelským řádem, který sama vydá.
- 9) Vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace, audio a video nahrávky, CD-Rom a vyměňuje je s domácími i zahraničními institucemi.
- 10) Pořádá samostatně nebo ve spolupráci s jinými právníckými nebo fyzickými osobami odborné konference, sympózia a semináře, vztahující se k předmětu činnosti a výstavy vypůjčených předmětů kulturní hodnoty.
- 11) Pořádá kulturní a vzdělávací programy vyplývající z předmětu činnosti (hudební, divadelní, literární, filmové a multimediální).
- 12) Vstupuje do profesních sdružení, včetně mezinárodních, za účelem koordinace odborné činnosti.
- 13) Na základě pověření Ministerstva kultury České republiky vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty.
- 14) V oboru své činnosti spolupracuje s tuzemskými i zahraničními partnery.
- 15) Vykonává činnosti vyplývající z předmětu činnosti a ve vztahu k zajištění provozu veřejně přístupných prostor, zejména :
 - umožňuje za úplatu návštěvu expozic, výstav a dalších kulturních akcí,
 - poskytuje bezúplatně i za úplatu další služby, vyplývající z předmětu činnosti,
 - vybírá poplatky za fotografování, filmování a pořizování videozáznamů, pořizování kopií dokumentů, poskytování fotografií, negativů a ektachromů,
 - prodává katalogy, upomínkové předměty a další zboží propagující předmět činnosti, kopie, repliky a další rozmnoženiny sbírkových předmětů, výrobky z ušlechtilých materiálů s odpovídající uměleckou úrovní, nosiče audio a video nahrávek,
 - pronajímá dočasně nevyužívané prostory v objektech, k nimž vykonává právo hospodaření, pokud to není v rozporu s jejím kulturním posláním,
 - poskytuje služby konzervátorských a restaurátorských dílen, učeben a laboratoří,
 - poskytuje reklamní služby při zpřístupňování svých sbírek,
 - zpracovává odborné posudky, rešerše a expertízy.
- 16) Poskytuje informační služby související s předmětem činnosti.

- 17) Ve smyslu přílohy č. 5 vyhlášky Ministerstva kultury č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů poskytuje odbornou pomoc a služby vlastníkům sbírek muzejní povahy.
- 18) PNP je poskytovatelem standardizovaných veřejných služeb podle zákona č. 483/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů , ve znění zákona č. 186/2004 Sb.

Organizační schéma - stav k 31.12.2006

Organizační struktura k 31.12.2006**Oddělení :**

kancelář ředitelky	vedoucí organizace	1,00	
	výzk. a vývoj. Pracovník	1,00	
	správce informač. a komunikačních technologií	1,00	
	referent zahraničních vztahů	1,00	
	archivář, administrativní a spisový pracovník	1,00	5,00
Ekonomické	pracovník technickoekonomického. rozvoje	1,00	
	Účetní	1,00	
	Personalista	2,00	
	finanční referent	1,00	
	referent majetkové správy	0,57	
	interní audit	0,43	6,00
technické správy a ostrahy	referent majetkové správy	1,00	
	prac. vztahů k veřejnosti	1,00	
	instalatér, topenář	1,00	
	domovník-údržbář	1,50	
	Pokladník	1,87	
	Zřízenec v kulturních zařízeních	2,10	
	Uklízeč	3,65	
	vrátný	2,25	14,37
literární archiv	Archivář	6,00	
	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů	14,80	
	správce depozitáře	1,00	
	Uklízeč	1,00	
	Ostraha	6,00	28,80
knihovna	knihovník	12,50	
	správce depozitáře	1,00	
	uklízeč	0,25	13,75
umělecké sbírky	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů	7,50	
	správce depozitáře	1,00	
	Dokumentátor	1,00	
	pokladník	0,60	
	Uklízeč	0,25	10,35
prezentace sbírky	Výstavář	1,00	
	Dokumentátor	1,00	
	Dramaturg	1,00	
	produkční,program.a kult. vých. pracovník	0,50	
	propagační referent	1,00	4,50
letohrádek Hvězda	správce památkových objektů	1,00	
	propagační referent	1,00	
	bezpečnostní pracovník	6,93	
	Pokladník	0,65	
	zřízenec v kulturních zařízeních	1,65	11,23
		94,00	94,00

Ekonomika a hospodaření :

PNP v letech 1993-1997, tj. po dobu pěti let pravidelně dosahoval zlepšeného hospodářského výsledku, zejména proto, že usiloval o neustálé snižování provozních nákladů organizace, především v položce nájemného, elektrické energie a spojů. Možnosti úspor však již byly v letech 1998-2001 prakticky vyčerpány, na druhou stranu bylo cílem organizace zajistit vždy své odborné úkoly v oblasti sbírkotvorné činnosti i prezentace v původně plánovaném rozsahu. Výsledek hospodaření PNP byl v letech 1998-2001 vyrovnaný, v letech 2002-2003 PNP opět dosáhl zlepšeného hospodářského výsledku. Výsledek hospodaření v roce 2004 a 2005 byl vyrovnaný. V roce 2006 dosáhl PNP zlepšeného hospodářského výsledku ve výši 432.405,67 Kč.

Provozní náklady (bez ON) dosáhly 17.882.677,15Kč, tj. 39,83 % z celkových nákladů, nejvyšší položku provozních nákladů ve výši 5.266.957,00 Kč představovalo nájemné (11,73%), spotřeba elektrické energie, plynu a páry 2.282.829,74 Kč (5,09%), odpisy 1.738.929,00 Kč (3,87%).

Na vlastní odbornou činnost, tj. např. na nákup archiválií a sbírkových předmětů bylo vynaloženo 1.047.226,80 Kč (2,33 %), z toho účelová dotace MK ČR 706.000,- Kč, na výstavní činnost 559.380,40 Kč (1,24 %) a na kulturní pořady 106.322,10 Kč (0,23 %). Na konzervaci a restaurování bylo vynaloženo 347.700,00 Kč (0,77 %), z toho účelová dotace MK ČR činila 200.000,00 Kč a účelová dotace Státního fondu kultury 50.000,00 Kč.

Osobní náklady dosáhly výše 27.400.397,00 Kč, tj. 61,04 % z celkových nákladů.

Přehled o výnosech z rok 2006 v Kč :

- příspěvek zřizovatele	42.642.000,00 Kč
z toho : účelové dotace	1.847.000,00
v tom : věda a výzkum MK ČR	360.000,00
VISK	329.000,00
ISO	1.158.000,00
- vlastní výnosy celkem	1.976.640,82
z toho : použití fondů	1.152.277,41
v tom : RF PNP	0,00
sponzorské dary	67.723,00
FRM	1.084.554,41
- Státní fond kultury	50.000,00
- GA ČR	655.000,00 Kč

Celkem **45.323.640,82 Kč**

Přehled o provozních nákladech za rok 2006 :

	v Kč	% čerpání z přísp. MK ČR celkových nákl.	
spotřeba materiálu	1.338.997,82	3,14	2,98
spotřeba energie	2.282.829,74	5,35	5,09
spotřeba ost.neskl.dodávek	170.156,50	0,39	0,38
prodané zboží	96.849,14	0,22	0,22
opravy a udržování	1.219.666,89	2,84	2,72

cestovné	155.261,62	0,36	0,34
náklady na reprezentaci	25.658,50	0,06	0,06
ostatní služby	10.187.357,57	23,88	22,69
osobní náklady	27.400.397,00	64,26	61,04
z toho : mzdové prostředky	19.624.700,00	46,02	43,72
OON	414.535,00	0,97	0,92
zákonné soc. pojištění	6.969.323,00	16,34	15,52
zákonné soc. náklady	391.839,00	0,92	0,87
ostatní daně a poplatky	5.728,50	0,01	0,01
jiné ostatní náklady	269.402,87	0,63	0,60
odpisy DM a DNM	1.738.929,00	4,05	3,87
Náklady celkem	44.891.235,15		

Investice hmotné :

V roce 2006 pořídila organizace DM v celkové výši 42.438.558,00 Kč, z toho :

- hmotný majetek v celkové výši.....	928.144,00 Kč
v tom : skener pro OUS	40.380,00
kopírovací stroj	53.506,00
knihovní regály pro OK	260.610,00
osobní automobil pro PNP	473.648,00

Na nákup hmotného majetku byly poskytnuty MK ČR účelové dotace ve výši 300.000,00 Kč (VaV/Karásek 40.000,- Kč, ISO 260.000,- Kč).

- nehmotný majetek v celkové výši	41.510.414,00 Kč
v tom : budova	39.047.114,00
pozemek	2.463.300,00

Základní personální údaje :

1. Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví - stav k : 31.12.2006

věk	Muži	Ženy	celkem	%
do 20 let	1		1	0,9
21 -30 let	7	3	10	9,2
31 - 40 let	4	7	11	10,1
41 - 50 let	10	13	23	21,1
51 - 60 let	10	25	35	32,1
61 let a více	12	17	29	26,6
celkem	44	65	109	100,0
%	40,4	59,6	100,0	100,0

2) Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví - stav k :31.12.06

vzdělání dosažené	Muži	Ženy	celkem	%
základní	1	1	2	1,8
vyučen	13	3	16	14,7
střední odborné		3	3	2,7
úplné střední	4	2	6	5,5
úplné střední odborné	14	30	44	40,4

vyšší odborné	1	1	2	1,8
vysokoškolské	11	25	36	33,0
celkem	44	65	109	100,0

3) Celkový údaj o průměrných platech k : 31.12.06

	Celkem
průměrný hrubý měsíční plat	17.398,-

4. Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních a služebních poměrů zaměstnanců v roce

	Počet
Nástupy	26
Odchody	26

5. Trvání pracovního a služebního poměru zaměstnanců – stav k : 31.12.06

doba trvání	Počet	%
do 5 let	33	30,3
do 10 let	28	25,7
do 15 let	16	14,7
do 20 let	15	13,7
nad 20 let	17	15,6
celkem	109	100,0

	Rozpočet	Skutečnost
Mzdové náklady celkem		
MK ČR celkem	19.756.000	19.755.535
- platy	19.436.000	19.436.000
- OON	320.000	319.535
Mimorozpočtové zdroje		
GA ČR celkem	251.000	251.000
z toho : platy	156.000	156.000
OON	95.000	95.000
Nadace Hlávky celkem	0	14.700
z toho : platy	0	14.700
Královská kanonie premonstrátů celkem	18.000	18.000
z toho : platy	18.000	18.000

Fond odměn : nepoužit

Mzdové prostředky byly čerpány v souladu s platnými zákony a vyhláškami. K překročení stanoveného limitu nedošlo. OON byly využívány na činnosti a práce, jejichž výkon v pracovním poměru by byl z hlediska zájmů společnosti pro organizaci nevhodný. Přepočtený stav zaměstnanců stanovený ve výši 94 zaměstnanců nebyl překročen.

Průměrný plat v PNP v roce 2006 :

- a) z prostředků na platy (provoz vč. VaV) 17.230,- Kč
b) z prostředků na platy (provoz, VaV MK, GA ČR, dar J. Hlávky a KP) 17.398,- Kč

Osobní příplatky a odměny vyplacené z MP ve vztahu k celkovému objemu vyplacených mzdových prostředků činí 7,57 %.

Údaje o majetku, s nímž je zpracovatel příslušný hospodařit

PNP hospodaří s hmotným a nehmotným majetkem v celkové výši88.650.529,97 Kč

Z toho :

- pozemky	13.304.096,00
- umělecká díla a předměty	594.250,00
- stavby	47.300.128,00
- samostatné movité věci a soubory movitých věcí	17.671.438,00
- drobný dlouhodobý hmotný majetek	7.806.597,37
- software a drobný dlouhodobý nehmotný majetek.	1.974.020,60

Účetní metoda odpisování

PNP sestavuje pro každý rok odpisový plán. Při jeho sestavování je kladen důraz na ekonomicky racionální znehodnocení odpisovaného majetku a je dodržován požadavek ekonomicky přesné reality. Na základě tohoto plánu se provádí průběžné odepisování majetku v průběhu jeho používání. Uvedený majetek se odepisuje jen do výše jeho ocenění v účetnictví. Jedná se o měsíční účetní odpisy.

Skutečnosti související s převody vlastnictví k nemovitostem

PNP převzal fyzicky nemovitosti na adrese V Sadech 2/44 a 4/47, Praha 6 – Bubeneč a zabezpečil je. Na základě usnesení vlády č. 301 ze dne 22.3.2006 získal PNP do majetku další nemovitosti v sousedství (Pelléova 2070), které převzal v červnu 2006. MK ČR poskytlo dotaci ve výši 1,7 mil Kč na zajištění provozu. Současně byl MV ČR předán objekt čp. 4/47 se souvisejícími pozemky. V srpnu 2006 byla s MV ČR (HS PP ČR) uzavřena smlouva o společném provozu areálu v Praze 6 – Bubenci. Z prostředků dotace byly opraveny okapy, střecha, zajištěna údržba zahrad a vybrána bezpečnostní agentura pro ostrahu nemovitostí (od září 2006).

PNP zajistil vypracování ověřovací studie a zpracoval Investiční záměr na stavební úpravy domu čp. 70 (I. etapa). Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na investiční akci obdržel PNP v prosinci 2006 (náklady 7,4 mil Kč). Odborníci z PNP zpracovali koncepci dlouhodobé a krátkodobé výstavní činnosti v budově čp. 44 (přízemí). S OSM/MHMP byly znovu projednány sporné vlastnické vztahy, s tím, že MHMP dal koncem roku 2006 pokyn k podání žaloby na určení vlastníka nemovitostí čp. 44 a souvisejícího pozemku. Tím byly vytvořeny předpoklady k zahájení přestavby objektů pro nové sídlo PNP v roce 2007.

Celkové pohledávky	159.462,93 Kč
Pohledávky po lhůtě splatnosti	0 Kč
Jedná se o nezaplacené vydané faktury PNP pro zahraniční objednatele.	
Pohledávky za dlužníky v konkurzním řízení	0 Kč
Pohledávky, které jsou předmětem právních sporů	0 Kč
Údaje o hodnotě odepsaných pohledávek	12.702,80 Kč
Celkové závazky	2.888.345,01 Kč
Závazky po lhůtě splatnosti	0 Kč

Náklady na výzkum a vývoje, počet programů, realizovaných projektů, grantů a výzkumných záměrů financovaných ze státního rozpočtu, případně z jiných zdrojů, přínos jejich realizace :

a) MK ČR – VaV :

§ 33.80, položka 5331, řádek 7020/7032

- VaV – Karáskova galerie – II. část
zpracovatelka : PhDr. R. Dačevová a kol.

dotace : 360 000,00 Kč
skutečnost 360 378,00

Jde o rozsáhlou a velmi významnou sbírku vyhledávanou četnými odborníky.

Řešitelka projektu vykonala obrovský kus práce, neboť provést výběr souboru asi 725 českých autorů kreseb, grafiky, malby, plastiky a plakátů z 38.000 položek sbírky, která není chronologicky ani autorsky rozčleněna není vůbec jednoduché. Pozitivní je také to, že bylo započato s digitalizací sbírky, což jistě v budoucnosti usnadní práci badatelům. S finančními prostředky bylo nakládáno uvážlivě.

b) Grantová agentura České republiky (ú. 691) 655.000,00 Kč

- z toho :

název projektu: Soupis germanik v literárním archivu PNP 165.000,00 Kč

reg.čís. projektu : 405/05/2679

zpracovatelka : PhDr. Naděžda Macurová, CSc.

V LA PNP je uloženo 2 170 osobních a korporáčních fondů zahrnujících období zhruba od konce 18. století po současnost. Přibližně v jedné třetině všech fondů se vyskytuje značné množství materiálů psaných v němčině. Tyto materiály jsou často cennými dokumenty vypovídajícími o vzájemných česko-německých vztazích a jejich proměnách v průběhu vývoje více než dvou staletí. Cílem projektu je shromáždit veškeré dostupné údaje o germanikách uložených v LA a sestavit jejich soupis doplněný dvoujazyčným úvodem. Splněním tohoto úkolu české archivnictví splatí dluh vůči českým i zahraničním badatelským snahám zaměřeným na vztahovou problematiku uvnitř kulturně spřízněného středoevropského prostoru.

název projektu: Příprava edice barokního románu (Velký život Pána a Spasitele našeho Krista Ježíše od kapucína Martina z Kochem) 490.000,00 Kč

reg.čís. projektu : 405/050095

zpracovatel : PhDr. Miloš Sládek

Próza 17. a 18. století náleží mezi nejméně známá místa v dějinách české literatury. Veliký život Pána a Spasitele našeho Krista Ježíše od kapucína Martina z Kochem (1634 -1712), někdy ne zcela přesně označovaný za jediný český barokní román, je dílem mimořádného významu i kulturněhistorického dosahu. Ovlivnil celé generace lidových čtenářů, dával impulsy pro nejrůznější podoby a formy lidové zbožnosti, formoval hodnotové systémy našich předků atd. Součástí projektu je i zpřístupnění díla modernímu čtenáři či uživateli v tištěné podobě.

Obě dotace byly vyčerpány v plné výši, zprávy i vyhodnocení v předepsané formě byly předány Grantové agentuře v termínu stanoveném pro vyúčtování.

c) **Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových** (ú. 648) dar 25.000,00 Kč
název projektu : Zpracování Fondu J. Hlávky
zpracovatelka : Věra Dyková

Jedná se o zpracování 63 archivních kartonů. Fond se skládá z osobních dokladů, korespondence, dokladů týkajících se správy statku v Lužanech, domů ve Vídni a různých spisů a dokladů týkajících se některých vědeckých a uměleckých institucí, hlavně ČAVU atd.

Úkol byl ukončen k 30.6.2006.

6) výdaje nebo náklady účelově určené na financování programů reprodukce majetku vedených v informačním systému programového financování

- **investiční prostředky**

§ 33.29, položka 6351

archivní policové regály pro depozitář v Čáslavi

dotace

260.000,00 Kč

skutečnost

260.000,00 Kč

- **neinvestiční prostředky**

§ 33.29, položka 5331, řádek 7580

- výkup předmětů kulturní hodnoty

706.000,00 Kč

- nekyselé kartony / desky pro OK

52.000,00

- nekyselé desky pro OLA

100.000,00

- nekyselé kartony pro OLA

100.000,00

- restaurování grafických listů

200.000,00

7) Spolupráce se zahraničím, zejména údaj, je-li zpracovatel členem mezinárodních organizací, v jaké výši platí příspěvky za toto členství a zdůvodnění účasti České republiky v těchto mezinárodních organizacích

PNP spolupracuje s řadou zahraničních oborově příbuzných institucí, především organizovaných mezinárodní nevládní organizací ICOM i mimo ni a dále s archivy prostřednictvím ICA.

PNP je členem ICOM/ICLM International Council of Museum, sekce ICLM – literární a hudební muzea) a členem ICO (International Council on Archives (sekce literární a umělecké archivy). Členství je přínosem pro odbornou a vědeckou práci, umožňuje účast na mezinárodních konferencích a jejich prostřednictvím navazování přínosných pracovních kontaktů, výměna zkušeností, možnosti stáží a spolupráce na společných projektech. U ICOM též zvýhodnění vstup do světových muzeí organizovaných v ICOM.

ICOM, výše ročního příspěvku 19.300,- Kč.

ICA – neplatí se příspěvky.

Jedná se o členství na dobu neurčitou.

8) Údaje o výdajích na účast na mezinárodních konferencích a obdobných akcích nebo na jejich pořádání a o výdajích nebo nákladech na zahraniční služební cesty a návazně zhodnocení jejich přínosů pro činnost zpracovatele

V roce 2006 byly přijaty finanční dary na zahraniční aktivity ve výši 32.723,00 Kč, z toho :

Česká centra 21.723,00 Kč
v tom :

Německo, Drážďany 7.800,00 Kč

Dokončení instalace výstavy „Všecky krásy světa“ J. Seifert

Byly vystaveny cizojazyčné překlady děl J. Seiferta zapůjčené do výstavy Janou Seifertovou. Vernisáž zahájila ředitelka ČC pí. Hana Klabanová. Dále proběhla hodinová beseda se studenty v Pirně. Tématem besedy byl opět Jaroslav Seifert, jeho dílo a Památníkem národního písemnictví v Praze. Beseda byla doplněna promítnutím ukázky z dokumentárního filmu věnovaného udělení Nobelovy ceny za literaturu J. Seifertovi v roce 1984.

Maďarsko, Budapešť 13.923,00 Kč

Výstava Vladimíra Holana, kterou připravil PNP. Organizátorem akce bylo České centrum. Instalaci a otevření výstavy zajistila kurátorka výstavy Mgr. Alena Petruželková.

Český výbor ICOM/ICLM 11.000,00 Kč

Německo, Frankfurt nad Odrou.

Konference ICLM, pořadatelem Muzeum Heinricha Kleista . Konference se zúčastnilo 47 zástupců literárních muzeí a domů spisovatelů z celé Evropy. Bylo předneseno 8 referátů, za PNP přednesla referát PhDr. N. Macurová, CSc., o tříletém grantovém projektu Germanika v literárním archivu PNP. Účast na konferenci upevnila kolegiální vztahy PNP s odborníky z ostatních evropských literárních muzeí. Byly získány nové poznatky a zkušenosti nejen z přednesených referátů a návštěv expozic, ale také z rozhovorů, které probíhaly mimo vlastní jednání. Dotace byly vyčerpány v plné výši.

PNP

Celkové náklady na zahraniční cestovné60.900,12 Kč

z toho :

Mezinárodní konference :

Český výbor ICOM/ICLM 33.376,12 Kč

Německo, Frankfurt nad Odrou.

Konference ICLM, pořadatelem Muzeum Heinricha Kleista . Konference se zúčastnilo 47 zástupců literárních muzeí a domů spisovatelů z celé Evropy. Bylo předneseno 8 referátů, za PNP byl přednesen referát PhDr. N. Macurová, CSc., o tříletém grantovém projektu Germania v literárním archivu PNP. Účast na konferenci vedla k pokračování kolegiálních vztahů PNP s kolegy z ostatních evropských literárních muzeí. Účastí byly získány nové poznatky a zkušenosti nejen z přednesených referátů a návštěv expozic, ale také z rozhovorů, které probíhaly mimo vlastní jednání.

Výstavní činnost :

1. Německo, Drážďany7.932,00 Kč

Dokončení instalace výstavy „Všecky krásy světa“ J. Seifert

Byly vystaveny cizojazyčné překlady děl J. Seiferta zapůjčené do výstavy Janou Seifertovou. Vernisáž zahájila ředitelka ČC pí. Hana Klabanová. Dále proběhla hodinová beseda se studenty v Pirně. Tématy besedy byly opět Jaroslav Seifert a jeho dílo a Památník národního písemnictví v Praze. Beseda byla doplněna promítnutím ukázky z dokumentárního filmu věnovaného udělení Nobelovy ceny za literaturu J. Seifertovi v roce 1984.

2. Maďarsko, Budapešť.....9.175,00 Kč
 Výstava Vladimíra Holana, kterou připravil PNP. Organizátorem akce bylo České centrum. Instalaci a otevření výstavy zajistila kurátorka výstavy Mgr. Alena Petruželková.
 Slovensko, Bratislava1.828,00 Kč
 Nejkrásnější knihy Slovenska, pořadatel organizace Bibiana. Za PNP se účastnil jako tajemník soutěže NČKR Mgr. Z. Freiseben. Možnost účasti v porotě NKS je velmi pozitivní vzhledem k možnostem srovnávání vývoje knižní kultury v zahraničí. Pozitivní je i udržování vzájemných osobních kontaktů, které tak obohacují o společné zkušenosti v těchto soutěžích.
3. Maďarsko, Budapešť.....116,00 Kč
 Instalace výstavy Josefa Váchala (grafické cykly).Pořadatelem výstavy bylo České centrum. Výstava se konala v Galerii Óbudai Társasköra. Obecenstvo bylo z řad výtvarníků, kunsthistoriků a stálých příznivců galerie. Výstavu zahájila PhDr. R. Dačevová, kurátorka výstavy za PNP.
4. Polsko, Kamienna Góra.....4.151,00 Kč
 Výstava „Symbolismus v českém výtvarném umění na přelomu 19. a 20. století, partnerem výstavy bylo Městské muzeum v Žacléři. Výstavě popřál úspěch starosta města, na vernisáži bylo 120 návštěvníků.
5. Polsko, Jawor.....4.322,00 Kč
 Instalace a zahájení výstavy „Symbolismus v českém umění na přelomu 19. a 20. století“. Kurátorka výstavy : PhDr. R. Dačevová. Jednalo se instalaci výstavy převezené z Kamienne Góry.

9) Údaje o převodu úspor rozpočtových prostředků do rezervního fondu a údaje o prostředcích převedených do rezervního fondu v minulých letech a jich použití v hodnoceném roce

Do rezervního fondu MK ČR 2005 bylo převedeno celkem 9.000,- Kč.
 Jednalo se o nedočerpané finanční prostředků na akce :

1. VISK 5 – Retrokon – Digitalizace lístkových katalogů v knihovně PNP.
 Dotace ve výši 100.000,- Kč. Nedočerpané finanční prostředky ve výši 4.800,- Kč převedeny na rezervní fond MK ČR. Spoluúcast PNP 45.598,- Kč
2. VISK 7 – Kramerius : Veřejné informační služby knihoven
 Digitalizace bohemikálních periodik z fondu Národního obrození v knihovně PNP
 Dotace ve výši 60.000,- Kč. Nedočerpané finanční prostředky ve výši 4.200,- Kč převedeny na rezervní fond MK ČR. Spoluúcast PNP 26.860,16 Kč.
 V souladu s přidělenými finančními prostředky byla reformátována bohemikální periodika (Květy a plody, Přítel mládeže, Jen s pravdou ven, Blahověst). Mikrofilmy periodik zhotovila fa MICRONA a skenování a digitalizaci fa ELSYST ENGINEERING. Záznamy reformátovaných dokumentů na DVD jsou zpřístupněny v knihovně PNP a záznamy na HDD pro archivaci (JPG) a zpřístupnění (DhVu) byly předány Národní knihovně ČR. V obou případech se jedná o nakupované služby hrazené podle fakturace jednotlivých dodavatelů, kteří vyfakturovali své skutečné výkony.

V roce 2006 byly finanční prostředky ve výši 9.000,- Kč uvolněny na VISK 5 – retrokonverze lístkových katalogů v knihovně PNP současně s další účelovou dotací ve výši 240.000,- Kč. Spoluúčast PNP činila na tomto úkolu 107 tis. Kč.

10) Zdůvodnění zlepšeného nebo zhoršeného hospodářského výsledku dosaženého příspěvkovou organizací

V roce 2006 dosáhl PNP zlepšeného hospodářského výsledku ve výši 432.405,67 Kč. Cílem organizace je zajistit vždy odborné úkoly v oblasti sbírkotvorné činnosti i prezentace v plánovaném rozsahu při dodržení maximální hospodárnosti a efektivnosti.

Rostou požadavky na BOZP - ergonomický nábytek, osvětlení pracovišť (přídavná osvětlovací tělesa) a drobnou stavební údržbu (malování pracoven atd.). Jedná se o plnění vyplývající z kolektivní smlouvy, a také z pravidelných kontrol, které provádí Odborový svaz pracovníků v kultuře a ochrany přírody. Pro potřeby zpracovávání sbírkových předmětů je zapotřebí zajistit nejen výkonnou výpočetní techniku, udržovat specializované výpočetní programy, ale také zajistit kvalitní materiál potřebný pro uložení sbírek (nekyselá deska, kartony apod.). Používání moderních technologií (PC a kopírovací stroje) zvyšují náklady na spotřebu materiálu (tonery, kancelářský papír). Kromě toho je zapotřebí zajistit finanční prostředky na restaurování sbírkových předmětů a zajistit vhodné depozitáře, které mají vyhovující podmínky pro uložení.

To vše zvyšuje náklady na opravy a údržbu a především spotřebu el. energie. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem je nutné využít jako zdrojů financování fond reprodukce majetku podle platných zákonů a vyhlášek.

Pokračovalo se ve zpracovávání sbírkových předmětů a archiválií v elektronické podobě. Z fondů knihovny PNP byla provedena retrokonverze katalogu Národního obrození, digitalizace bohemikálních periodik z fondu Národního obrození a zajištěno přistoupení knihovny PNP k souboru národních autorit. To vše za podpory MK ČR OUK z programů VISK (5 a 9) v celkové výši 329 tis. Kč. Spoluúčast PNP činila 142 tis. Kč.

Pokračovala výzkumná činnost (4 projekty, z toho 2 projekty GA ČR, 1 projekt MK ČR a 1 projekt Nadace J. Hlávky). Z těchto 4 projektů byly 2 projekty ukončeny (projekt GA ČR a projekt Nadace J. Hlávky).

Během roku 2006 získala organizace několik účelově určených darů. Jednalo se o dary

v celkové výši 67.723,00 Kč

z toho :

- JUDr. Uxa (pohoštění Kabinet Exlibris – výstavní činnost)	5.000,00
- NČLF (pořady pro mládež a dospělé)	5.000,00
- Nadace J. Hlávky (zpracování pozůstalosti)	25.000,00
- Česká centra (příspěvek na cestovné – výstavní činnost)	21.723,00
- Český výbor ICOM (konference v Německu)	11.000,00

Dary vyčerpány v plné výši na dané účely.

Údaje o hlavních skupinách příjemců služeb zpracovatele, které využívají výsledky jeho práce:

Badatelé (studenti středních a vysokých škol, pedagogové, vědečtí pracovníci) z ČR a zahraničí:

V roce 2006 bylo v PNP evidováno 1 709 badatelů. Při 3 338 badatelských návštěvách (z toho se uskutečnilo 305 návštěv zahraničních badatelů) bylo předloženo ke studiu 379 557 archiválií a sbírkových předmětů. Z toho bylo 368 255 listů archiválií a dále bylo předloženo 11 302 sbírkových předmětů (z podsbírek 18 a 19 to bylo 2 852 sb. předměty a z podsbírek 15 a 24 to bylo 8 450 sb. předmětů).

Návštěvníci expozic, výstav a pořadů (děti a mládež, dospělí) z ČR a zahraničí:

Z celkového počtu 15 711 návštěvníků PNP v roce 2006 bylo 7 680 dětí a seniorů. Návštěvnícky nejúspěšnější výstavou PNP v roce 2006 byla výstava Současné české ex libris v letohrádku Hvězda, kterou shlédlo 8 804 návštěvníků.

Co se týče pořadů pro děti, mládež a dospělé, je návštěvnost limitována kapacitou sálu a určena záměrem dramaturga. Některých typů pořadů pro nejmenší děti se může zúčastnit aktivně omezený počet. V roce 2006 se jednalo celkem o 1 215 návštěvníky. Pořady v letohrádku Hvězda navštívilo 406 osob.

Návštěvnost:

Expozice a výstavy:	13 380 návštěvníci
z toho :	
Letohrádek Hvězda	8 804 návštěvníků
Strahov	541 návštěvníci
Staré Hrady	2 400 návštěvníků
Chrudim	795 návštěvníků
vernisáže	840 návštěvníků
- Kulturní akce:	2 331 návštěvníků
Celkem	15 711 návštěvníků

Odkazy na informace o organizaci zveřejněné jiným způsobem:

Webové stránky na adrese www.pamatniknarodnihopisemnictvi.cz

Nemovitosti s příslušností hospodaření PNP

PNP hospodařil v roce 2006 se dvěma areály nemovitostí. Jedná se především o areál letohrádku Hvězda v oboře na Bílé hoře v Praze 6 - Liboci (národní kulturní památka, renesanční stavba z roku 1555 včetně 4 hospodářských objektů, celkem cca 2 400 m²). V závěru roku 2005 byl dokončen převod areálu nemovitostí v Praze 6 – Bubenci a v roce 2006 byly provedeny další změny v příslušnosti nakládat s tímto majetkem (viz str. 21 až 24).

A) Areál letohrádku Hvězda

Historie letohrádku:

V letech 1555-1556 byl v nové královské oboře na Bílé hoře postaven lovecký letohrádek, dvoupatrová centrální stavba na půdorysu šesticípé hvězdy. Stavebníkem i architektem byl arcivévoda Ferdinand Tyrolský (1529-1595), druhorozený syn Ferdinanda I. a Anny Jagelonské, který působil v Praze v letech 1547-1567 jako český místodržící. Letohrádek Hvězda byl určen především k odpočinku a zábavě po lovu. Stavbu vedli italská stavitelé G. M. Aostalli a G. Lucchese, poté i B. Wohlmüt. Štuková výzdoba kleneb přízemí z let 1556-1560 ve 334 polích, první ukázka v zaalpských zemích, dosáhla vynikajících kvalit.

Pozoruhodné byly i podlahy (v přízemí byl použit mramor a v patře terazzo s geometrickou kresbou podle Sebastiana Serlia). Hodovní síň 2. patra měla barevnou keramickou podlahu, zachovala se i původní modrá dlaždice s datem 1562. V areálu se nalézají i tzv. galaria (salla terena), dokončená v roce 1558. Jednalo se o jednu z nejstarších míčoven v Čechách, která byla používána během 18. a 19. století jako konírna, do současnosti se dochovalo torzo. V 17. století byla vysoká věžovitá střecha letohrádku poškozena a snížena, její původní stav již nebyl nikdy obnoven. V první polovině 18. století utrpěla Hvězda pobytem vojsk, tábořících v oboře. Podle rozhodnutí císaře Josefa II. sloužil letohrádek od roku 1785 jako muniční skladiště, zrušené až v roce 1874. Vznik ČSR (1918) přinesl letohrádku zásadní změnu, byl převeden do správy Pražského hradu.

Využití letohrádku do roku 1995:

Zatímco v polovině 16. století byl letohrádek určen k reprezentaci, odpočinku a zábavě po lovu a v 18. a 19. století sloužil potřebám armády, ve 20. století byl využíván výhradně k muzejním účelům. Od roku 1923 zde působila pobočka Památníku národního osvobození. O přeměně objektu na Muzeum Al. Jiráska rozhodla vláda ČSR v souvislosti s tzv. jiráskovskou akcí Zdenka Nejedlého (1948). Muzeum bylo otevřeno 2. 9. 1951 ke 100. výročí narození spisovatele, po sedmi letech působení bylo začleněno do PNP (1958). S převzetím pozůstalosti M. Alše došlo k vytvoření muzea obou umělců (1964). Jiráskova expozice byla soustředěna do přízemí, v suterénu vznikla historická expozice Národní kulturní památka Bílá hora a dílu Mikoláše Alše bylo věnováno první patro (1966 a 1967). V srpnu 1995 byl letohrádek byl uzavřen a zahájena rekonstrukce.

Rekonstrukce letohrádku v letech 1948 – 1992:

1. První rekonstrukce se letohrádek dočkal v letech 1948-1952. Jejím účelem bylo zpřístupnění objektu pro expozici Muzea Al. Jiráska. Projektantem byl architekt Pavel Janák. V roce 1974 bylo odhaleno a restaurováno 28 kreseb a nápisů v interiéru (nejstarší z roku 1586).

2. Druhá rozsáhlá stavební oprava proběhla v letech 1987-1992 (výměna střešní krytiny, oken a okenic, obnova odvodňovací štol a vnější omítky). Náklady celkem 17,5 mil. Kč.

Rekonstrukce letohrádku v letech 1995 – 2000:

Třetí etapa rekonstrukce a stavebních oprav proběhla v letech 1995-2000. Náklady dosáhly výše 26,8 mil. Kč. Od roku 1995 do 25. května roku 2000 postupně probíhaly rekonstrukční práce a stavební úpravy v areálu letohrádku Hvězda, navazující na úpravy, provedené v letech 1987 až 1992. Významnou pomocí přitom byly účelové dotace, poskytnuté z Programu záchrany architektonického dědictví ČR, MK ČR a Programu Praha 2000 – evropské město kultury. Podrobnosti jsou uvedeny ve Výročních zprávách PNP za léta 1998 až 2000.

Historie císařské kuchyně (tzv. hájenky) :

Císařská kuchyně v areálu letohrádku Hvězda, nyní známá jako hájenka v Praze 6 – Liboci byla vybudována současně se stavbou letohrádku a míčovny v oboře Hvězda na Bílé

hoře v letech 1555 až 1558 jako přípravná jídel pro císařskou rodinu a její hosty. Nalézají se na dně lomu, ze kterého se těžila opuka na stavbu letohrádku. Stavba na půdorysu obdélníka je částečně podsklepena, tři místnosti v přízemí mají zachovány renesanční klenby. Za zmínku stojí i původní odvodňovací a odvětrávací štola při severní straně objektu.

Využití hájenky do roku 2003:

Kuchyně sloužila účelu do konce 16. století, v 17. až 19. století byla hospodářským zázemím letohrádku, zejména v době, kdy byl skladištěm střelného prachu (do roku 1874).

V roce 1951 se hájenka spolu s ostatními budovami v areálu letohrádku stala sídlem Muzea Aloise Jiráska přičleněného k Památníku národního písemnictví v roce 1958. Obora Hvězda s bojištěm na Bílé hoře a historickými stavbami byly prohlášeny za národní kulturní památku v roce 1962. V hájence byly postupně zřízeny expozice pracoven Aloise Jiráska a Mikoláše Alše, depozitář knihovnic celků z pozůstalosti obou umělců (42 000 svazků) a pracovny zaměstnanců. Vystavovaly se zde vítězné práce soutěže dětského výtvarného projevu Alšova země (do roku 1992).

Po navrácení Strahovského kláštera v Praze 1 na Hradčanech Královské kanonii premonstrátů PNP postrádal především expoziční a úložné prostory (1990). V souvislosti se změnou koncepce využití areálu letohrádku Hvězda koncem 20. století bylo nově pojato i využití hájenky. Zatímco v letohrádku vnikly nové expoziční prostory, v hájence bylo záměrem vybudovat depozitář knihovny Jiřího Karáska ze Lvovic, spolu s expozicí tohoto básníka a významného sběratele a studovnou dalších knihovnic celků (např. nakladatele Josefa R. Vilímka).

Rekonstrukce hájenky v letech 1968 - 1970:

První zásadní rekonstrukce proběhla v letech 1968-1970 podle projektu akad. arch. Vladimíra Tintěry. V osmdesátých letech 20. století byly zpracovány projekty generální rekonstrukce. Počítalo se např. s přístavbou restaurace a bytem správce v podkroví. Záměr však nepodpořilo ani MK ČR, ani památkový dohled, především s ohledem na charakter objektu a chráněný přírodní útvar Obory na Bílé hoře.

Rekonstrukce hájenky v letech 2000 – 2005:

Rekonstrukce objektů v areálu pokračovaly od podzimu roku 2000 (nová střešní krytina hájenky), následně byla upravena zejména jižní zahrada (odstranění náletu včetně vyklučení porostů), byla provedena i sanace hájenky (odvlhčení aj.). Přípravné práce skončily v roce 2003, vlastní rekonstrukce se uskutečnila podle projektové dokumentace ing. arch. Tomáše Šantavého (Projektový ateliér pro architekturu a pozemní stavby) v době od září 2003 do října 2004. Náklady dosáhly výše 24.725 tis. Kč. Finanční prostředky poskytlo Ministerstvo kultury ČR z programu Náhrady úbytku objektů kulturních zařízení.

Využití letohrádku a hájenky od roku 2000 a 2006:

Letohrádek Hvězda byl zpřístupněn v rámci programu Praha 2000 – evropské město kultury dne 25. 5. 2000 současně s dlouhodobou expozicí a krátkodobou výstavou. PNP využívá letohrádek k prezentační činnosti, soustředěné do všech prostor letohrádku (výstavy, pořady aj. kulturní akce). S ohledem na umístění objektu, klimatické podmínky a provozní náročnost je objekt přístupný veřejnosti každoročně od dubna do října.

Hájenka byla slavnostně otevřena a jednorázově zpřístupněna v rámci programu Dnů evropského dědictví 2005 s tématem „Nový život v historickém prostředí“ 15. září 2005 a v souvislosti s 50. výročím předání Karáskovy sbírky do PNP (1955). Studovna v hájence byla zpřístupněna pro badatele v dubnu roku 2006.

B) Nové sídlo PNP

S ohledem na omezenou dobu působení ve Strahovském klášteře se PNP pokoušel o vyhledání a získání prostor v Praze, vhodných jako sídlo organizace. Tak byla např. zpracována koncepce na využití Nostického paláce (Praha 1) a 3. patra NZM (Praha 7). PNP se také podrobně (a negativně) vyjádřil k návrhu MK ČR na využití zámku v Dobříši. V roce 1997 navrhla instituce zřizovateli získat převodem z resortu MV ČR objekt SÚA v Karmelitské ulici (Praha 1) a využít jej pro svou činnost. Tyto snahy se však setkaly s neúspěchem.

Dále se PNP zabýval možností využití budovy bývalého OIRT v Praze 6 a 5. patra Veletržního paláce v Praze 7, který slouží potřebám NG (1998), objektu ve Škrétově 6 v Praze 2 a domu v Letenské ulici 22 v Praze 1 (1999). Jak pro sbírkotvornou činnost, tak pro prezentaci sbírek a pro činnost muzejní instituce obecně byly budovy nevyhovující, a to ani po předpokládaných nákladných rekonstrukcích.

1. Trautmannsdorfský palác – Praha 1 – Hradčany (2001):

Počátkem října 2001 se na PNP obrátilo MK ČR a informovalo o možnosti převodu Trautmannsdorfského paláce v Loretánské ulici, č. 6/č. p.180, Praha 1 – Hradčany, z resortu MV ČR do resortu MK ČR, s tím, že část objektu by bylo možno využít jako sídlo PNP a pro jeho odbornou činnost. Další část měl využívat IPOS. PNP zaslal souhlasné stanovisko zřizovateli dne 11. 10. 2001 včetně informací o historii, současnosti a možném budoucím využití objektu včetně rozboru výhod a nevýhod navrhovaného řešení, odhadu nákladů rekonstrukce aj. PNP projevil připravenost nakládat s objektem a uvítal přesídlení, neboť by tak byla vyřešena poslední etapa dislokace PNP ze Strahovského klášteře.

Řešení znamenalo i ekonomický efekt v úspoře nájemného, které po deset let hradil PNP Královské kanonii premonstrátů na Strahově a úsporu nájemného IPOSu. Přínosem by byly příjmy z návštěvnosti PNP a z další činnosti PNP pro veřejnost, podíl více uživatelů na údržbě a provozu objektu aj. Nevýhodou řešení byla relativně dlouhá doba stavebních prací (5-7 let), náklady rekonstrukce (400 mil. Kč), otázka finančních zdrojů (program č. 334070 - náhrada úbytku objektů kulturních zařízení) a jejich dostupnost a finanční náklady na budoucí provoz objektu. K možnosti se postavil k možnosti vstřícně ministr kultury a na základě doporučení OMG MK ČR zaslal osobní dopis ministru vnitra s žádostí o převod objektu do resortu kultury pro PNP. Do konce roku 2001 však stanovisko MV ČR nebylo známo.

V únoru 2002 vyvolalo MK ČR další jednání s MV o převodu paláce do resortu kultury a v březnu téhož roku získalo písemné stanovisko MV ČR, které nebylo jednoznačné. V září zjistila ředitelka PNP, že část paláce (novodobá přístavba z 19. století o celkové ploše 7000 m² a 3 849 m² užitné plochy) nabízí MV ČR k prodeji prostřednictvím realitní kanceláře Chládková spol. r.o., Žateckých 22, Praha 4 – Vyšehrad za 180 mil. Kč.

Ředitelka se obrátila proto 3. 10. 2002 na OMG MK ČR, a především na ministra kultury s žádostí o zásah v záležitosti převodu objektu pro PNP. Současně byl předložen návrh na využití novodobé části paláce pro PNP s rozkladem nákladů, výhod a nevýhod řešení (náklady cca 200 mil. Kč). Ministr kultury sdělil telefonicky 23. 10. 2002, že o zmiňovaný objekt projevila zájem NG v Praze, a to pro umístění sbírky gotického umění, instalované v Anežském klášteře. Jak objekt, tak sbírka byly poškozeny povodněmi. Ministr navrhl zajistit sídlo PNP jako novostavbu za prostředky z programu náhrad objektů vydaných v restitucích (100 mil. Kč pro PNP). PNP však již čerpal prostředky z programu na rekonstrukci hájenky (cca 20 mil. Kč), takže zbývalo pouze 80 mil. Kč, za které nelze novostavbu pořídit. PNP připravil aktualizovaný požadavek na částku ve výši 427 mil. Kč

(zvýšení o 327 mil. Kč), aby bylo možno zajistit jak rekonstrukci hájenky, tak nové sídlo PNP jako novostavbu v Praze.

2. Novostavba sídla PNP (2003):

V roce 2003 byl jedním z hlavních úkolů PNP návrh alternativního způsobu prostorového řešení dislokace PNP. Koncem srpna 2003 byl předložen zřizovateli materiál s názvem Nové sídlo Památníku národního písemnictví (koncepte, stavební program).

Výhled předpokládal, že v letech 2004-2008 bude PNP užívat 2 objekty v Praze (areál letohrádku Hvězda) a účelovou novostavbu, sloužící jako sídlo PNP, nejlépe na území Prahy 5, 6 nebo 7 o rozloze 3000-3500 m². V objektu by byly umístěny studovny, depozitáře, dílny, pracovny a nezbytné prostory pro práci s veřejností jako výstavní a přednáškový sál). Na území ČR se počítalo se 4 stávajícími objekty pro sbírkotvornou činnost a prezentaci PNP.

Dále bylo v materiálu rozpracováno prostorové schéma PNP, stavební program a odhad nákladů (250 mil. Kč na koupi pozemku, projektovou dokumentaci, stavbu, vybavení). K 80 mil. Kč z programu náhrad úbytků objektů vydaných v restitucích by bylo nutno zajistit dalších 170 mil. Kč.

PNP vycházel z Koncepte účinnější péče o movité kulturní dědictví ČR v letech 2003-2008, zpracované MK ČR, a to jak ze strategických cílů koncepte, kde se uvádí pod bodem II.1.4. – dořešit prostorové a technické problémy sbírkově nejbohatších muzeí, tak z bodu II.3.4. (II. etapa řešení prostorového zabezpečení národních muzeí jako je NG, NM, NTM, NZM, PNP a UPM).

Ředitelka se v souvislosti s výše uvedeným zároveň pokusila o zajištění pozemku k novostavbě, např. jednala o tom s místostarostou OÚ Městské části Prahy 7 (prostory v areálu bývalého bubenského nádraží mezi ulicemi Argentinská a Bubenská od stanice metra Vltavská až po nádraží Holešovice). S pozemky hospodaří od 1. 1. 2003 Ministerstvo dopravy ČR (stavební uzávěra). Ředitelka jednala i s Útvarem rozvoje hl. města Prahy MHMP o možnostech územního plánu, tj. o vytipování vhodného prostoru pro stavební záměr.

Dne 31. 10. 2003 se uskutečnilo jednání na MK ČR (odbor vnitřní správy a odbor ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií), při kterém byla ředitelka informována, že MK ČR rozhodlo o použití finančních prostředků PNP z programu náhrad úbytků kulturních zařízení v restitucích na pokrytí jiných investičních akcí resortu, např. na rekonstrukci zámku v Krásném Březně. S tím projevila ředitelka na místě ústní a vzápětí i písemný nesouhlas zaslaný zřizovateli s žádostí o informace o dalším vývoji v listopadu 2003. Poté poskytl ředitel OMG MK ČR informaci, že MZV ČR bude prohlašovat za nepotřebný majetek některé objekty v Praze a je zde možnost, získat je pro PNP.

3. Bývalá budova OIRT v Praze 6 –Břevnově (2004):

O tom se jednalo v lednu 2004. Nabízely se dva objekty, z nichž vhodnější byla budova bývalého OIRT v Praze 6 v Břevnově, Skokanská 3. V únoru byl zpracován investiční záměr na využití tohoto objektu a přilehlých pozemků, s tím, že bude v dubnu 2004 předložen vládě ČR. Investiční záměr předložil PNP k 8. 3. 2004 a řešil mj. přístavbu depozitáře (I. podzemní a I. nadzemní podlaží, spolu se studovnou fondů PNP a konzervační dílnou) na sousedním pozemku. Náklady na rekonstrukci byly odhadnuty celkem na 119 mil. Kč, včetně vybavení a DPH celkem 148 mil. Kč. Ukázalo se, že převod příslušnosti hospodaření není možný, protože nemovitosti nebyly prohlášeny za nepotřebný majetek. MZV ČR je hodlalo

využívat až do doby dokončení rekonstrukce Trautmannsdorfského paláce v Praze 1 na Hradčanech, jehož část mezitím získal.

4. Novostavba sídla PNP (2004):

V květnu 2004 proběhlo jednání ředitelky s ředitelem OVV MK ČR. PNP byl vyzván k předložení nájemní smlouvy s Královskou kanonií premonstrátů na Strahově. Jednalo se o výsledky kontroly NKÚ na MK ČR (kontrolní úkol č. 03/21, Finanční prostředky určené k vyrovnání restitučních nároků, Kontrolní závěr viz Věstník NKÚ 2004, částka 2, str. 168-177), podle které patří PNP k několika málo organizacím v resortu, oprávněným čerpat finanční prostředky z programu náhrad úbytku objektů vydaných v restitucích, vzhledem k tomu, že nájemní vztah ve Strahovském klášteře stále trvá.

Ředitelka byla vyzvána, aby řešila náhradní sídlo PNP jako novostavbu a zajistila pozemek, s tím, že je k dispozici cca 300 mil. Kč. Na základě toho bylo vytipováno několik vhodných pozemků na území hl. města Prahy. V říjnu 2004 proběhla jednání o možné koupi pozemku v Mukařovského ulici v Praze 5 (cca 5 minut pěší chůze od stanice metra Luka). Pozemek o rozloze cca 8 000 m² (event. 10 000 m²) se nabízel ke koupi za cca 45 mil. Kč.

5. Nemovitosti na adrese V sadech (původně Na Seníku) 2/44 a 4/47 v Praze 6 – Bubenci (2004):

Počátkem září 2004 byla ředitelka PNP vyzvána MK ČR, aby se vyjádřila k možnosti získat příslušnost hospodařit s nemovitostmi v Praze 6 – Bubenci, V Sadech čp. 44 a čp. 47, s nimiž nakládal Diplomatský servis (dále jen DS), příspěvková organizace MZV ČR. Objekty využívalo Velvyslanectví ČLR. Protože však nadále nevyhovovaly, ZÚ ČLR na oddělených pozemcích v sousedství vybudoval nové budovy, kam se přestěhoval a stávající vyklidil (2002). Od roku 2003 se jednalo o jejich dalším využití. Nemovitosti prohlásil DS za nepotřebný majetek v březnu 2004.

Ředitelka se zúčastnila na výzvu I. náměstka ministra kultury jednání Vládní dislokační komise dne (dále jen VDK) dne 5. 10. 2004, s pokynem, aby zdůvodnila nutnost předání uvedených nemovitostí do resortu kultury pro PNP. Po prohlídce objektů 18. 10. 2004, opatření fotografické a projektové dokumentace, odhadu finančních nákladů na rekonstrukci, pořízení výpisu z katastru nemovitostí a zvážení možností jak optimálně využít objekty a pozemky pro odbornou činnost, ředitelka informovala dne 2. 11. 2004 ředitele OMG MK ČR, že tuto možnost akceptuje.

VDK na jednání 12. 11. 2004 projednala a schválila změnu příslušnosti hospodařit s nemovitostmi a doporučila vládě ČR, aby se změnou vyslovila souhlas. O tom byl PNP informován dopisem ing. Martina Turka, zástupce vedoucího Úřadu vlády ČR ze dne 23. 11. 2004 čj. 41.431/04 - KÚV, s tím, aby se o věci již dále jednalo přímo s JUDr. Vilémem Urbanem, ředitelem administrativně právní sekce DS.

OMG MK ČR podpořil záměr jako žádoucí pokrok v dokončení transformace PNP probíhající od roku 1992, který je v souladu s Koncepcí účinnější péče o movité kulturní dědictví ČR v letech 2003-2008. Na uskutečnění záměru jsou k dispozici finanční prostředky. Podle informace dr. J. Žalmana, zástupce ředitele OMG MK ČR z prosince 2004 bylo navržené řešení schváleno I. náměstkem ministra kultury. Dlouholetý problém náhradního sídla PNP byl tak vyřešen, o čemž informoval ředitel OMG MK ČR na poradě ředitelů státních muzeí a galerií v Liberci dne 8. 12. 2004. Souhlas vlády s navrženou změnou nebyl v roce 2004 udělen.

(2005)

Od ledna 2005 jednal PNP s DS o podmínkách smlouvy o předání majetku státu podle § 51 zák. č. 1964 Sb., občanský zákoník a zákona č. 219/2000 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích ve znění pozdějších předpisů. První návrh smlouvy obdržel PNP dne 4. 2. 2005. Definitivní návrh smlouvy byl zpracován k 24. 4. 2005, současně PNP zpracoval návrh na záznam do katastru nemovitostí.

Vláda ČR jednala o převodu dne 23. 3. 2005 (bod 22. - Majetkové změny u vybraného nemovitého majetku v hospodaření Diplomatického servisu čj. 385/05) a přijala usnesení č. 346 se dvěma přílohami, kterým schválila změny v hospodaření.

Dne 2. 5. 2005 sdělil DS, že dosud neinformoval PNP o tom, že na nemovitosti uplatňuje nárok hl. město Praha, podle zák. č. 114/2000 Sb., kterým se mění zák. č. 172/1990 Sb., o přechodu některých věcí z majetku ČR do vlastnictví obcí ve znění pozdějších předpisů, s tím, že nárok neuznává, a že vlastnické vztahy s MHMP vůbec neřešil.

Během června až srpna 2005 proběhla tři jednání PNP s ředitelem odboru správy majetku MHMP ing. R. Svobodou o vlastnictví nemovitostí v Praze 6 – Bubenči. Výsledkem bylo zjištění, že MHMP pokládá za vlastníka nemovitostí hl. město Praha. K tomu právní zástupce PNP zpracoval stanovisko s názorem, že vlastníkem nemovitostí je ČR a uvedl důvody. PNP mezitím provedl průzkum na Katastrálním úřadě, zejména v pozemkové knize, pořídil kopie výpisů a listin a nechal zpracovat podrobnou historii domů čp. 44 a čp. 47 se souvisejícími pozemky.

Na základě těchto šetření PNP navrhl MK ČR dokončit administrativně i fakticky proces předání nemovitostí a sporné vlastnické vztahy řešit soudním sporem s MHMP, návrh byl zaslán věcnému odboru MK ČR ke schválení. Souhlas s postupem vyjádřil OMG dopisem ze dne 19. 9. 2005. Současně se na PNP obrátil ředitel OMG se žádostí o stanovisko k požadavku MZV ČR, tj. využít pro potřeby MV ČR objekt čp. 47 včetně souvisejících pozemků. Měla by sem být přestěhována složka MV ČR, která užívá část Trautmannsdorfského paláce (křídlo A). Část paláce totiž získalo MZV ČR (křídla B, C a D), které by po uvolnění křídla A zajistilo rekonstrukci celého paláce a využilo jej pro potřeby ČR, předsedající v roce 2009 Evropské Unii.

PNP byl ochoten jednat o návrhu, pokud by získal adekvátní finanční náhradu nebo jinou nemovitost. O variantách řešení probíhala jednání v říjnu až listopadu 2005 na úrovni náměstků MK ČR, MV ČR a MZV ČR, v nichž PNP zejména upozorňoval na sporné vlastnictví nemovitostí. Jednání o smlouvě mezi DS a PNP se proto pozastavilo.

6. Nemovitosti na adrese Pelléova 20/70 v Praze 6 - Bubenči

MZV ČR v prosinci 2005 nabídlo PNP jako náhradu k využití dům čp. 70 s pozemkem v Pelléově ulici 20/70 v Praze 6 – Bubenči v bezprostřední blízkosti nemovitostí čp. 44 a 47, který původně využíval také ZÚ ČLR. Dům rekonstruoval DS od září 2004 do srpna 2005 pro ZÚ jiného státu, kolaudace proběhla 22. 9. 2005.

Zástupci MV ČR, MZV ČR a MK ČR prohlédli objekt 9. 12. 2005. PNP projevil o nemovitosti zájem jako o částečnou kompenzaci za čp. 47. MZV ČR pak připravilo materiál pro jednání VDK, která na zasedání 20. 12. 2005 doporučila vládě ČR návrh schválit, s tím, že výměnou nemovitostí bude dosaženo jejich optimálního využití v rámci tří zúčastněných resortů. MV ČR v budoucnosti získá i objekt bývalého OIRT (nyní MZV ČR). Po rekonstrukci Trautmannsdorfského paláce MZV ČR objekt vyklidí a předá MV ČR.

Na základě výsledku jednání podepsali zástupci DS a PNP dne 13. 12. 2005 smlouvu o změně příslušnosti hospodaření s nemovitostmi, kterou schválilo MK ČR a MZV ČR dne 16. 12. 2005, dne 19. 12. 2005 byl podán návrh na změnu zápisu na Katastrální úřad, který byl proveden k 29. 12. 2005. Majetek byl zaveden do evidence PNP v prosinci 2005.

(2006)

Dne 9. 1. 2006 PNP nemovitosti čp. 44 a čp. 47 se souvisejícími pozemky od Diplomatického servisu fyzicky převzal, včetně projektové dokumentace a zabezpečil. Další změny v příslušnosti hospodařit pak probíhaly následovně.

Diplomatický servis smlouvou ze dne 5. 1. 2006 předal dům čp. 70 s pozemkem v Pelléově ulici 20 MZV ČR a podal návrh na provedení záznamu do katastru nemovitostí. MZV ČR pak připravilo podklady pro jednání vlády ČR, ta usnesením č. 301 ze dne 22. 3. 2006 změny v příslušnosti hospodařit schválila.

Na základě toho byly připraveny smlouvy o předání majetku státu, a to jednak z PNP na MV ČR (čp. 47 se souvisejícími pozemky), jednak z MZV ČR na PNP (čp. 70 se souvisejícími pozemky), které byly současně podepsány při jednání na MZV ČR dne 16. 5. 2006 a schváleny téhož dne zřizovatelem PNP, tj. MK ČR. Současně byly podány návrhy na změny zápisu v katastru nemovitostí. Výpis z katastru s provedenými změnami obdržel PNP 30. 8. 2006, poslední výpis (úprava po digitalizaci) je ze dne 6. 12. 2006.

V prvním pololetí roku 2006 pak došlo k protokolárnímu fyzickému převzetí nemovitostí. PNP předal MV ČR budovu čp. 47 se souvisejícími pozemky dne 15. 6. 2006 a od MZV ČR převzal dům čp. 70 se souvisejícími pozemky dne 27. 6. 2006.

Vzhledem k tomu, že budova čp. 47 je závislá na sítích vedených do čp. 44 (el. energie, plyn, voda) i na technologii stávajícího způsobu vytápění a je přístupná pouze přes pozemky, se kterými hospodaří PNP, jednaly MV ČR a PNP o podmínkách společného provozu v areálu v Praze 6 – Bubenči, které byly smluvně potvrzeny dne 28. 8. 2006. Ze smlouvy mj. vyplynula pro PNP povinnost zajišťovat pro MV ČR vytápění objektu čp. 47 ze společné kotelny v čp. 44. Proto PNP zajišťoval vytápění sousedního objektu prostřednictvím Diplomatického servisu až do 31. 12. 2006.

Protože již v předchozích jednáních o využití nemovitostí na úrovni resortů bylo dohodnuto, že MV ČR získá ještě garáže v suterénu čp. 44 a PNP získá kinosál u čp. 47, které subjekty potřebují nezbytně pro svou činnost, pokračovalo se mezi MV ČR a PNP i v jednáních o postupu této výměny části nemovitostí a variantách řešení. V posledním čtvrtletí 2006 zahájilo MV ČR stavební úpravy čp. 47 pro svou další činnost.

PNP provedl opravu poškozené střechy a vyčištění ucpaných svodů dešťové vody u čp. 44, aby do objektu nezatékalo a nedocházelo k dalším škodám. Objekt je totiž od roku 2001 prázdný a nevyužívaný.

PNP zajistil rovněž současně nepřetržitou ostrahu nemovitostí po 24 hodin denně od září 2006 na základě výběru z nabídek 5 bezpečnostních agentur. Jako nejvýhodnější byla vybrána nabídka společnosti Argus a.s., pro jejíž pracovníky byla vyčleněna místnost v přízemí čp. 70. Současně bylo nutno zajistit základní údržbu zahrad u nemovitostí čp. 44 a čp. 70, z oslovených firem byl vybrán nakonec A. Krocak, který zahradu u čp. 70 v roce 2005 v rámci rekonstrukce založil a pak i udržoval.

Na základě architektonické studie na využití obou budov zpracoval PNP Investiční záměr stavebních oprav v čp. 70 (I. etapa), který předložil MK ČR v říjnu 2006. Rozhodnutí o účasti registraci akce v informačním systému ISPROFIN odboru investic MK ČR ze dne 4. 12. 2006 bylo zasláno do PNP pod čj. 16363/2006.

PNP se obrátil ve věci vlastnických nároků hl. města Prahy opětovně na MHMP, na ředitele OSM ing. R. Svobodu, s nímž se uskutečnilo jednání dne 27. 11. 2006. Hl. město Praha se cítí být vlastníkem nemovitostí, proto sdělil ředitel OSM, že dal pokyn k podání žaloby na určení vlastnických práv, což bylo potvrzeno dopisem ze dne 19. 12. 2006. Z toho plyne, že až do vyřešení tohoto zásadního problému nelze do nemovitostí (čp. 44 včetně souvisejících pozemků) investovat.

Nemovitosti jiných vlastníků

PNP užíval v roce 2006 v Praze a v ČR celkem 8 236 m² nebytových ploch v nemovitostech jiných vlastníků. Za tyto služby uhradil 5.266.957,- Kč.

Dislokační problém, který nastal PNP rokem 1990 v souvislosti s navrácením kláštera na Strahově řádu premonstrátů po přijetí zák. č. 298/1990 Sb., ve znění zák. č. 338/1991 Sb., řešila organizace průběžně. Po předání kláštera, kde PNP využíval v roce 1990 přes 8000 m² a v roce 1991 již jen 6000 m², přistoupila instituce k dislokaci činností i fondů mimo Prahu, a to z koncepčních i z ekonomických důvodů. PNP využil během minulých let souběžně všechny dostupné možnosti a různé způsoby řešení situace.

Především byl postupně snížen rozsah pronajatých ploch v Klášteře premonstrátů na Strahově. V letech 1992-1998 uvolnil PNP postupně 3 820 m², tj. 63,60 % ploch. Od ledna 2004 až dosud zde PNP užívá 2 000 m² nebytových prostor, protože došlo k uvolnění zimního refektáře, poloviny kapitulní síně a prostoru vrátnice pro potřeby Královské kanonie.

Naopak byly rozšířeny prostory stávajících detašovaných pracovišť mimo Prahu, což mělo značný ekonomický efekt v rozdílu cen za pronájem nebytových prostor v Praze a mimo hlavní město. Dále se PNP zaměřil na vyhledávání a pronajímání nových prostor na území ČR, zejména pro depozitáře, ale např. i k výstavbě a jiné činnosti. Mimo Prahu PNP nově pronajal téměř 3 000 m² (ve stejném období), čímž se rozsah pronajatých prostor v mimopražských objektech zvýšil z původních 3 057 m² v roce 1991 na 6 149 m² k 31. 12. 2006, tj. o 100%.

Ještě v roce 1990 užíval PNP v Praze cca 10 400 m² a pouze 3 000 m² mimo Prahu, celkem 13 400 m². V roce 2006 je v Praze k dispozici 4 400 m² (letohrádek Hvězda a 2 000 m² pronajatých nebytových prostor), v ČR disponuje PNP celkem 6 149 m² pronajatých nebytových prostor, z toho 1 002 m² užívaných bezúplatně), celkem 11 149 m².

Součástí dislokační strategie byla také změna koncepce využití areálu letohrádku Hvězda v Praze 6, což se bezprostředně promítlo i do stavebních a rekonstrukčních prací v objektech, které byly dokončeny na jaře roku 2000 a na podzim 2004.

B) ODBORNÁ ČINNOST PNP

PNP své poslání naplňoval podle plánu hlavních úkolů na rok 2006 a v konkrétních podmínkách, daných ekonomickými možnostmi organizace. Hlavní úkoly PNP na rok 2006 nebyly MK ČR stanoveny, ačkoliv tomu tak v předchozích letech bylo. Vyhodnocení plánu hlavních úkolů PNP podle pokynu MK ČR bylo pravidelnou součástí roční zprávy, v roce 2006 se PNP v roční zprávě zabývá pouze hlavními úkoly stanovenými Plánem hlavních úkolů PNP na rok 2006, s tím, že začlenění samostatné kapitoly o naplňování funkce poskytovatele standardizovaných veřejných služeb uveřejňuje na str. 50 ad. této zprávy.

Úkol č. 6) z roku 2005, tj. Provést analýzu sbírky PNP s cílem identifikace předmětů, pocházejících z historických mobiliářů současných státních hradů a zámků a seznam identifikovaných předmětů (ve struktuře název předmětu s uvedením inventárního čísla

a předchozích známých inventárních čísel a název objektu, ze kterého předmět pochází) zaslat OMG. Zároveň uveďte, které z těchto předmětů jsou pro PNP zbytné, tzn., že významně nezhodnocují sbírku nebo podsbíрку, příp. jejich zařazení do sbírky není a nebylo vázáno způsobem jejich nabytí (např. přáním nebo rozhodnutím donátora). Splnění těchto podmínek je předpokladem pro jejich případné navrácení do těchto historických mobiliářů.

Úkol byl specifikován dopisem ředitele OMG ze dne 21. 10. 2005 čj. 5234/2005, ve němž byl termín splnění úkolu prodloužen do 30. 6. 2006 a sděleno, že nejdéle do poloviny listopadu 2005 obdrží OMG od NPÚ seznam příslušných hradů a zámku, včetně podkladů, který bude neprodleně zaslán do PNP.

K tomu je možno uvést, že v oddělení uměleckých sbírek PNP byl seznam mobiliáře připraven, chybí však informace o tom, které z objektů zůstaly ve vlastnictví ČR vzhledem k tomu, že seznam nebyl až dosud do PNP zaslán.

Úkol byl splněn ke dni 21. 6. 2006. PNP sdělil dopisem ze dne 21. 6. 2006 čj. 653/OKŘ-B2/2006 řediteli odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií MK ČR, že zasílá požadovanou zprávu ve stavu, ve kterém ji bylo možno zpracovat, tj. bez relevantních údajů o vlastnictví objektů.

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

1) shromažďování sbírky a evidence I. stupně

Vytváření sbírky pokládá PNP dlouhodobě za prioritu odborné činnosti, a proto využívá veškerých možností k jejich systematickému doplňování. V letech 1993-2006 získala instituce do sbírek přes 800 000 archiválií a sbírkových předmětů (knih, tisků, výtvarných děl a dalších materiálů) za celkovou finanční částku přesahující 8,5 milionu Kč, přičemž množství, zejména archiválií bylo získáno darem.

V roce 2006 bylo v PNP evidováno celkem 1 712 nových přírůstkových čísel, z toho bylo 55 přír. č. archiválií a 1 657 přír. č. sbírkových předmětů, z toho v knihovně PNP 1 643 přír. čísel a v oddělení uměleckých sbírek PNP 14 přír. čísel.

Z celkového počtu bylo získáno koupí 814 přírůstkových čísel (24 přír. č. archiválií, 787 přír. č. v K/PNP, 3 přír. č. v US/PNP) za celkovou částku ve výši 835 356,80 Kč, z toho činila dotace MK ČR z programu ISO částku 706.000,- Kč, ostatní sbírkové předměty byly získány darem, převodem nebo odkazem.

Instituce se zejména v posledních šesti letech věnovala systematickému získávání archiválií a sbírkových předmětů darováním. Podíl darů, zejména v literárním archivu např. stoupl téměř o 45% oproti roku 1998, a také v současnosti převažují dary nad koupěmi díky intenzivní činnosti akvizičních pracovníků literárního archivu.

K 31. 12. 2006 bylo v evidenci NAD celkem 2 170 listů. Literární archiv získal v tomto roce celkem 72 123 archivních jednotek, na koupě bylo vynaloženo 781.140,- Kč. Zakoupeny a získány darem byly např. osobní fondy K. J. Čapka, J. Hněvkovského, L. Moníkové, I. Seiner, N. Terleckého, J. Zahradníčka a dodatky k osobním fondům N. Bonhardové, S. Boušky, O. Březiny, M. Čapka, J. Červenkové, J. Demla, O. Fastrové, J. Glazarové, J. Haukové, V. Holana, V. Justla, K. Máchy, J. V. Myslbeka, O. Pavla, V. Steiner, M. Součkové, K. Tomana, Q. M. Vyskočila aj.

Oddělení knihovny získalo koupí 787 přír. číslo sbírkových předmětů za 75.151,80 Kč, do odborné knihovny bylo zakoupeno 742 přír. čísel za 105.935,- Kč. Zvláště významným přírůstkem je knihovna J. Chaloupeckého a J. Haukové.

Oddělení uměleckých sbírek získalo koupí 3 přír. čísla za 85 000,-Kč, jako např. portrét N. Bonhardové od E. Glocara, 2 obrazy G. Včeličky aj. K významnému daru z roku 2005, souboru 52 pastelů Pavla Nešlehy s názvem Záznamy času, závěrečného díla předního českého malíře a pedagoga 2.poloviny 20. století, který se mj. jiné zabýval i grafikou a ilustrační tvorbou, přibily koupě souborů ilustrací k dílu Ladislava Fukse a Franze Kafky. Darem byl získán soubor 274 ilustrací Evy Bednářové jako dodatek k fondu a soubor exlibris.

2) vyřazování sbírkových předmětů z evidence

Stejně jako shromažďování a doplňování materiálů patří k tvorbě sbírky i vyřazování sbírkových předmětů z fondů, přičemž cílem obou procesů je neustálé zkvalitňování sbírky. PNP věnoval vyřazování ze sbírky po roce 1989 mnoho úsilí. To dokládá jednak odborný přístup k vytváření fondů, na druhé straně to bylo zejména vynuceno působností nově přijatých zákonů, především zák. č. 87/1991 Sb., a zák. č. 298/1990 Sb., ve znění zák. č. 338/1991 Sb., o zmírnění majetkových křivd způsobených v minulosti.

Vyřazování předmětů dle zákonů č. 298/1990 Sb., ve znění zák. č. 338/1991 Sb. o úpravě některých majetkových vztahů řádů a kongregací a arcibiskupství olomouckého probíhalo v PNP od roku 1991. V literárním archivu a oddělení uměleckých sbírek byl proces ukončen, s tím, že je nutno vyřešit několik sporných případů. Vydávání knih z fondů klášterních knihoven uložených mimo Prahu bylo ukončeno v roce 2003.

Vydávání rukopisů a prvotisků řádům, jejichž knihovny byly deponovány v depozitáři v Praze, proběhlo v letech 1991-1998. Nejprve byla premonstrátům vydána Strahovská knihovna (130 000 svazků), dále bylo vydáno 1 477 rukopisů, 107 prvotisků a 10 075 starých tisků 14 dalším řádům. Souběžně byl zahájen i proces vydávání knih z fondů klášterních knihoven uložených v klášteře v Kladrubech u Stříbra od počátku 60tých let 20. století.

Vydávání knihovních celků z klášterních knihoven bylo složitou věcí jak po právní, tak i po odborné a nakonec i po organizační stránce. V řadě případů nebylo přesně známo ani PNP ani oprávněným osobám co má být vydáno a jak identifikovat věci z majetku příslušných subjektů.

Po mnoha jednáních např. s odborem muzeí a galerií a odborem církví na MK ČR, Konferencí vyšších představených mužských řeholí, představiteli jednotlivých řádů, politickým odborem KPR, s knihovníky a dalšími odborníky o problematice obecně, přistoupil PNP k uzavření smlouvy s Řádem menších bratří kapucínů a Řádem premonstrátů ze Želiva v plné moci PhDr. Karla Dolisty upravující detailně podmínky identifikace, pohybu v depozitáři, ochrany fondu, postup při vydávání aj. Smlouva byla pak několika dodatky rozšířena i na další řády a kongregace, které požádaly o vydání věcí.

Vlastní identifikaci a třídění knihovních fondů prováděl zplnomocněný zástupce řádů a kongregací přímo na místě výhradně za asistence zaměstnance PNP a pod odborným dohledem Mgr. V. Chrbolkové, tehdejší vedoucí knihovny PNP a Mgr. A. Petruželkové (vedoucí knihovny od roku 2001), které prováděly rovněž kontrolu identifikace. Knihy byly průběžně vydávány jednotlivým řádům na základě dohody o vydání věcí. Celý proces byl zahájen 28. 7. 1997, práce probíhaly každoročně vždy od dubna do října a byly ukončeny ke dni 31. 10. 2003, trvaly tedy sedm let.

V Kladrubech bylo prověřeno cca 250 000 knihovních jednotek, z nichž bylo identifikováno a vydáno 90 632 jednotek. K vydání je připraveno ještě 39 917 knih. jednotek, jejichž vlastnictví bude určeno soudní cestou (např. klášterní knihovna redemptoristů ze Svaté Hory u Příbrami), knihovna bosých augustiniánů ze Lnářů event. cisterciácká knihovna z Oseku (viz dále), které nepodléhají režimu výše citovaného zákona.

V březnu 2000 byla podána na PNP žaloba ze strany Pražské provincie kongregace Nejsvětějšího Vykupitele (redemptoristů). Jedná s o vydání souboru knih z knihovny poutního kostela a kláštera na Svaté Hoře (celkem přes 6 000 knih). Spor nebyl v roce 2006 pravomocně ukončen.

PNP také otevřel další případ, tedy problém předání a převzetí mobiliáře knihovny z augustiniánského kláštera ve Lnářích na Strakonicku. Vzhledem k tomu, že předložené doklady k žádosti o vydání dle názoru právního zástupce PNP nejsou úplné, nelze, přesto, že PNP i druhý účastník by rádi celou záležitost uzavřeli, věci vydat. PNP očekával, že bude podána žaloba a věc bude řešit příslušný soud, což se ale v roce 2006 nestalo.

Celkem byla vydána spolu s historickým fondem Strahovské knihovny 232 291 knihovní jednotka a náročný úkol tak ukončen, o čemž informoval PNP zřizovatele dopisem ze dne 3. 12. 2003 čj. 915/OKŘ-041/ 2003. Na jeho splnění bylo zapotřebí vynaložit mimořádné pracovní úsilí. PNP se tedy v průběhu minulých třinácti let s úkolem nakonec vyrovnal. Nyní se budou moci odborníci z PNP věnovat především péči o sbírkové předměty ze sbírky PNP.

Část fondu, která zůstala majetkem ČR byla v předchozích letech roztříděna podle interně zpracované metodiky, aby mohly být postupně doplněny podsbírkou 18 a 19, s čímž počítá Koncepce sbírkotvorné činnosti PNP za léta 2003-2008. Vlastní proces třídění byl v roce 2005 dokončen (roztříděno cca 50 000 svazků). Podsírkou 18 a 19 budou doplněny a knihy budou zapsány do CES jako sbírkové předměty. Do podsírkou 18 bude zařazeno cca 20 000 svazků. Přebytné knihy, nezařazené do podsbírek (cca 60 000 svazků) jsou postupně sepisovány a budou nabízeny ostatním institucím podle zákona č. 257/2001Sb., v platném znění. V roce 2006 byl připraven soupis nebohemiálních tisků o 6 437 položkách. Tento proces si vyžádá dobu nejméně dalších tří let (do 31. 12. 2009).

Na základě zák. č. 87/1991 Sb. bylo od roku 1991 až dosud na PNP podáno 16 žalob, 14 soudních sporů bylo již ukončeno rozsudkem ve prospěch PNP.

Spor o vydání archiválií z fondu Lešehradeum byl ukončen pravomocným rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 14. ledna 2000, kterým bylo zamítnuto dovolání oprávněných osob proti rozsudkům OS pro Prahu 1 a MS v Praze z roku 1997. Archivní materiály z fondu Lešehradeum zůstaly v majetku ČR.

Soudní spor o vydání věcí z fondu Em. Lešetického z Lešehradu pokračoval v části, týkající se vydání sbírkových předmětů, resp. knih a výtvarných děl. Co se toho týká dospěl Nejvyšší soud ČR k názoru, že PNP nedrží tyto věci oprávněně a vrátil věc k jednání OS pro Prahu 1. Pokračování sporu ze strany PNP pak bylo bezpředmětné, neboť OS pro Prahu 1 je vázán stanoviskem NS ČR.

Na základě této skutečnosti připravil PNP dvě dohody o vydání těchto věcí (4 030 knih a 3 150 sbírkových předmětů), které měly být vydány oprávněné osobě, dr. E. Petrákové jako dědičce po ing. J. Petrákovi. K vyřazení sbírkových předmětů z evidence získal PNP souhlas MK ČR ještě před zápisem sbírky PNP do CES. Dohody byly v průběhu roku 2003 schváleny OS pro Prahu 1, a proto PNP přistoupil k vydání věcí, které dr. Petráková převzala.

Spor však nebyl ještě ukončen. Podle PNP byly vydány veškeré sbírkové předměty, pocházející z Lešehradova fondu, dodatečně však byly identifikovány rukopisy a zlomky rukopisů. PNP připravil návrh dohody o vydání, kterou schválil OS pro Prahu 1, věci byly vydány na základě dohody a předávacího protokolu dne 23. 2. 2005. Tím bylo vydávání věcí z fondu Lešehradeum dokončeno.

Co se týče sporu s dědici dr. Zdeňka Macka (cca 10 000 sb. předmětů) byl spor ukončen pravomocným rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 16. listopadu 2000, kterým bylo zamítnuto dovolání PNP. Oddělení uměleckých sbírek proto připravilo k vydání 504 sbírkové předměty, s tím, že věci se postupně vydají v roce 2001. Ačkoliv byl PNP připraven věci vydat a zpracoval i návrh dohody o vydání, k předání a převzetí věcí v roce 2001 nedošlo.

Dohoda o předání a převzetí věcí byla nakonec uzavřena v srpnu 2002, s tím, že věci budou převzaty do 31. 12. 2002. PNP získal souhlas MK ČR s vyřazením ještě před zápisem do CES. Přes úsilí PNP o ukončení procesu došlo pouze k převzetí 197 sbírkových předmětů, část věcí zůstala nadále v PNP. V roce 2003 došlo k převzetí většiny zbývajících sbírkových předmětů.

Z Mackovy sbírky zbývá ještě vydat knihy, a také soubor archiválií. Postup zkomplikovalo, že na jaře 2004 zemřel ing. arch. Z. Macek a od té doby probíhá dědické řízení. S ohledem na dosavadní průběh a výsledky sporu je vydání těchto věcí otázkou dalších let. V roce 2005 byly sice učiněny přípravné kroky k vydání archiválií a souboru knih, o čemž jednání probíhala i v roce 2006. Dokončení tohoto úkolu značně ztěžuje napjatá situace mezi dědici, kteří zahájili soudní spor mezi sebou, takže sni v roce 2006 nebylo dosaženo žádného pokroku.

Vydání archiválií z pozůstalosti dr. Vadima Morkovina (1906-1973) požadoval na PNP již v roce 2000 jeho syn z prvního manželství V. Morkovin, jako dědic. Vzhledem k tomu, že žádal o vydání archiválií, které získal PNP darem, jednak od Dr. V. Morkovina samotného již za jeho života a jednak od druhé manželky Marie Morkovinové po jeho smrti, PNP věci odmítl vydat a v několika jednáních doporučil V. Morkovinovi ml., aby se domáhal vydání věcí u příslušného soudu. To nakonec učinil a v roce 2006 podal na PNP žalobu, k níž PNP zaslal své právní stanovisko. Spor nebyl v roce 2006 ukončen.

3) katalogizace - evidence II. stupně:

Průběh katalogizace sbírek v PNP byl, zejména v letech 1990 - 1997 pozdržen mimořádnými inventarizacemi v souvislosti s vyřazováním věcí z fondů (viz výše) a nutnými přesuny více než 650 000 sbírkových předmětů do jiných úložných prostor v důsledku citovaných zákonů.

Od roku 1998 probíhá katalogizace podle časového harmonogramu a podle stanovených priorit zpracování fondů v jednotlivých sbírkových odděleních, s tím, že tato činnost vyžaduje do budoucna personální posílení na nově vybudovaném pracovišti knihovny v tzv. hájence v Praze 6. V roce 2002 bylo zpracování sbírkových předmětů pozdrženo jednak zaváděním integrovaného knihovnického programu, jednak inventarizací v K/PNP a US/PNP v souvislosti se zápisem sbírky PNP do CES

V PNP bylo k 31. 12. 2006 uloženo 2,652 450 inventárních čísel zpracovaných ve II. stupni evidence, z toho je 2,031 665 inv. č. archiválií a 616 549 inv. č. sbírkových předmětů (v K/PNP se jedná o 450 397 inv. č. a v US/PNP se jedná o 166 152 inv. č. sb. předmětů).

V odborné knihovně PNP je uloženo 4 236 inv. čísel.

Nově bylo v roce 2006 evidováno 45 778 inventárních čísel, z toho bylo 38 233 inv. č. archiválií a 6 726 inv. čísel sbírkových předmětů (v K/PNP 1 939 inv. č. a v US/PNP 4 787 inv. č.). V odborné knihovně bylo zkatalogizováno 819 inv. čísel.

Literární archiv uchoval k 31. 12. 2006 celkem 2 170 osobních, spolkových, nakladatelských a jiných fondů (39 758 kartonů), z toho bylo k 31. 12. 2006 ve II. stupni evidence zpracováno 1 106 fondů. Zbývajících fondy (celkem 945) jsou nezpracovány, část

těchto fondů se ale nalézají v různém stavu zpracování, takže je v nich možno vyhledávat materiály podle potřeb badatelů. Zpracováno je v současnosti 59 % fondů literárního archivu.

V roce 2006 bylo ve II. stupni evidence zpracováno 36 815 arch. jednotek, včetně 1 418 inv. č. pozitivů a negativů to bylo celkem 38 233 arch. jednotek. Bylo tak mj. dokončeno zpracování fondu J. Hlávky (93 kartony) na základě dotace od Nadání Josefa, Marie a Zdenky Hlávkových). Na žádost Nadání byly dodatečně zpracovány také archiválie z velkostatku Lužany. Z velice rozsáhlých či významných fondů se v roce 2006 zpracovávaly např. fondy J. Arbese (177 kartonů), L. Fukse (114 kartonů), J. Holečka (47 kartonů), Fr. Langra (20 kartonů), nakladatele J. Otty (323 kartony), V. Friče (121 karton) a K. S. Amerlinga (84 kartonů), F. Vodičky (26 kartonů).

Databáze JANUS 2000 obsahuje nyní již 1 607 617 záznamů, v roce 2006 bylo doplněno 38 233 inv. čísel.

Ve fondech knihovny je mj. uloženo přes 90 knihovních celků z majetku významných českých spisovatelů, vědců a dalších osobností českého kulturního života o celkovém počtu přes 210 000 svazků (zejména od roku 1850 do současnosti). Z toho přes 20 celků dosud není zkatologizováno (cca 120 000 svazků). Tak např. jen knihovna Karáskovy galerie obsahuje téměř 50 000 svazků, je však přístupná badatelům prostřednictvím původního lístkového katalogu, umístěného ve studovně fondů PNP.

V současnosti se katalogizuje fond knihovny Československého spisovatele o rozsahu 16 000 svazků, zahájena byla katalogizace knihovních celků Melantrich, Fr. Borový a J. Mukařovský, další prioritou zpracování je katalogizace darů (V. Vokolka, V. Martínka) a katalogizace knihovního celku L. Fukse, získaného odkazem.

Knihovna zpracovává od roku 1993 přírůstky do fondu v elektronické podobě. K 31. 12. 1997 bylo v databázi 7 246 záznamů, k 31. 12. 1998 již 10 449 záznamů, k 31. 12. 1999 celkem 14 322 záznamů, k 31. 12. 2000 bylo v databázi 19 200 záznamů, k 31. 12. 2001 obsahovala databáze celkem 22 326 záznamů, k 31. 12. 2002 obsahovala databáze 22 826 záznamů. V roce 2003 bylo vloženo 1 702 záznamů, takže k 31. 12. 2003 bylo v databázi 24 528 MFN. V roce 2004 bylo doplněno dalších 2 653 záznamů, tj. k 31. 12. 2004 bylo v databázi 42 232 MFN. V roce 2005 bylo pořízeno 5 809 záznamů, takže databáze obsahovala 45 388 MFN.

V roce 2006 přibylo dalších 2 758 záznamů (celkem v databázi 51 563 MFN), to znamená, že každoroční přírůstek je průběžně zkatologizován, včetně části rezervního fondu.

Oddělení uměleckých sbírek uchovává vedle jednotlivin 128 osobních, nakladatelských a sběratelských fondů o celkovém počtu více než cca 250 000 položek (především kreseb, grafik a exlibris). Přibližně polovina z tohoto počtu je evidována ve II. stupni evidence, druhou polovinu tvoří soubor výtvarných děl z Karáskovy galerie (38 284 sb. předměty) a fond ilustrací z Vilímkova nakladatelství (85 694 sb. předměty). Oba fondy jsou badatelsky velmi frekventovány, k orientaci v nich slouží původní kartotéky, přístupné ve studovně oddělení. Současný stav zpracování obou fondů umožňuje jejich plné využívání, v současnosti však již probíhá rekatalogizace fondu.

V oddělení je průběžně zpracováván roční přírůstek, včetně části rezervního fondu. V roce 2006 se jednalo o 4 787 inv. čísel, konkrétně probíhala katalogizace sbírkových předmětů z Karáskovy galerie, fondu J. Portmana, J. Krecara, V. Molína a J. Váchala. Dále byly katalogizovány sb. předměty (soubor ilustrací) P. Nešlehy, soubor ilustrací z fondu J. Machara, VI. A I. Seinerových aj.

V oddělení byl zaveden program Demus pro zpracování uměleckých děl v souvislosti s vědeckovýzkumným úkolem MK ČR, který byl dokončen v roce 2001. Databáze obsahovala tehdy 4 830 záznamů, v roce 2003 bylo upřesněno 826 záznamů, celkem zapsáno 2 242 záznamů. V roce 2004 přibýlo dalších 5 229 záznamů (sbírkové předměty z Karáskovy galerie), databáze obsahovala k 31. 12. 2004 celkem 10 059 inv. čísel. V roce 2005 bylo zpracováno 4 268 záznamů, databáze obsahovala k 31. 12. 2005 již 14 327 inv. čísel. K tomu přibýlo za rok 2006 dalších 4 787 záznamů, počet inv. čísel v databázi tak dosáhl 19 114 inv. čísel.

4) využití počítačové techniky a programů při odborném zpracování sbírky, digitalizace

PNP přistoupil v roce 1993 k postupnému zavádění počítačové techniky a programů do prací se sbírkou. V roce 2003 byla vybudována vnitřní síť a zajištěno bezdrátové připojení k Internetu po dobu 24 hodin, od tohoto roku PNP zajišťuje zpracování archiválií a sbírkových předmětů výhradně v elektronické podobě.

a) literární archiv:

V literárním archivu byly již v roce 1993 zahájeny práce na přepisu přírůstkových knih, v roce 1999 byl přepis pozastaven a pořízen program archivního informačního systému PEVa (MV ČR – Archivní správa), který je prostředkem evidence JAF. Přírůstky jsou nově zapisovány v tomto programu pro evidenci archivního materiálu I. stupně). Záznamy byly ukládány do databáze od října roku 2000. Celkem bylo uloženo 2 033 záznamů (karty JAF) a v souvislosti s tím zrevidováno a doplněno 1 400 karet JAF. Dokončení převodu evidence do databáze bylo zajištěno začátkem roku 2001, v návaznosti byla zahájena generální inventura archivního fondu pod dohledem Archivní správy MV ČR.

Soupisy fondů se od roku 1996 pořizují v elektronické podobě v edičně sjednocené číselné řadě. Významným krokem bylo zprovoznění programu ARS pro doplňování základních údajů o archivních pomůckách (soupisech) do databáze ARKY, vedené Archivní správou MV ČR pro centrální evidenci archivních fondů.

V letech 1998-2000 byl PNP nositelem tříletého grantu GA ČR reg. č. 405/98/0053 na zpracování projektu Průvodce po fondech literárního archivu PNP, jehož cílem bylo vytvoření digitalizované obrazově textové databáze, zachycující veškeré dostupné údaje o fondech uložených v literárním archivu, s přihlédnutím ke sbírkám knihovny a materiálům z oddělení uměleckých sbírek.

Za finanční prostředky uvolněné během tří let byla zakoupena výpočetní technika, včetně dvou výkonných skenerů, takže bylo možno začít s vytvářením obrazové databáze (celkem byla pořízena 2 201 digitální kopie archiválií a fotografií), dále byl pořízen přepis všech soupisů fondů, zpracovaných ve II. stupni evidence (tehdy celkem 1 011 soupisů).

CD ROM s názvem Průvodce po fondech literárního archivu, výsledek tohoto úkolu obsahoval k 31. 12. 2000 informace o veškerých uložených fondech (2 076), dále soupisy zpracovaných fondů s ukázkami rukopisů, titulních listů, portrétů osobností, event. zvukové a filmové záznamy z audiotéky a videotéky.

Soustředění rozptýlených údajů a soupisů do přehledného celku umožnilo vyšší efektivitu zpracovatelské i badatelské činnosti a je přínosem do postupně vytvářené databáze literárních památek na území ČR. PNP zajistil zveřejnění části Průvodce na Internetu začátkem roku 2002 a průběžný prodej CD ROMu zájemcům.

Na základě dalšího projektu LA/PNP, který byl přijat GAČR k řešení v letech 2002-2004 s názvem Archiv – databáze LA/PNP, pokročil literární archiv ve výběru software pro

zpracování archiválií. Cílem úkolu navazujícího na předchozí projekt (viz výše) bylo vytvoření dalších aplikací programu, které slouží ke zpracování archivních fondů v LA/PNP na kvalitativně vyšší úrovni. Konkrétně se jedná o dokončení databáze pořízené v předešlé etapě a doplnění dat. Databáze již obsahovala základní data o jednotlivých fondech (2 033 položek), představující archivní evidenci I. stupně.

V roce 2002 byl vybrán pro zpracování archiválií program JANUS 2000 a používány SÚA pro katalogizaci archiválií, na jehož vývoji se SÚA aktivně podílel. JANUS 2000 mj. umožňuje export dat do formátu XML, což pak umožňuje jednoduché převedení dat k využití na Internetu. Aplikace JANUS 2000 je již od počátku koncipována pro provoz v síti, což bylo její další předností.

Některé otázky nebyly dořešeny. Konkrétně dopracování databáze tak, aby umožňovala také katalogizaci osobních a korporačních fondů s detailním popisem každé archivní jednotky. Poté byla zakoupena multilicence JANUS 2000 pro 20 PC a zahájena práce na adaptaci systému, tj. dokončení úprav importních programů a příprava databázi tak, aby sloužila pro katalogizaci (evidenci II. stupně) archivního materiálu. S ohledem na různorodost popisovaného materiálu postupoval oproti předpokladu import dat pomaleji. Nároky na vyhledávací funkce databáze jsou totiž vysoké, a proto byl ještě dopracováván prohlížeč pro badatelskou veřejnost.

V roce 2003 byla dopracována definitivní verze databáze. Pokračoval import dat soupisů včetně nově zpracovaných fondů do databáze. Importovaná data byla zrevidována a byly doplněny rejstříky u 608 soupisů. Síť v LA/PNP byla dokončena, byl zakoupen server a další zařízení, aby program dosáhl plné funkčnosti.

Problémy vznikající při zavádění databáze byly vyřešeny v posledním roce práce na projektu, který byl v podstatě ukončen k 31. 12. 2004. Všechny zpracované fondy uložené v literárním archivu k 31. 12. 2004 byly převedeny do databáze JANUSu 2000, splňující nejvyšší zpracovatelské a evidenční parametry v oblasti archivnictví. Po dohodě s odborníky z NA ČR dopracovali řešitelé z literárního archivu PNP spolu s fy DLG computers s.r.o jeden z modulů databáze JANUS 2000 tak, že je využitelná pro zpracování osobních a korporačních fondů i v ostatních archivech v ČR.

Databázově zpracovaná data byla převedena do prohlížeče dostupného na adrese <http://213.246.95.244>. V polovině roku 2004 začala fy DLG computers s.r.o. vyvíjet novou verzi prohlížeče (na základě požadavku Archivní správy MV ČR), jehož předností kromě zrychlení provozu je i napojení na databázi centrální evidence archivních fondů PEVA.

Nová verze prohlížeče byla dokončena během roku 2005, dále se počítalo s převedením dat do nového prohlížeče na páteřní síti SQL serveru fy DLG computers, kde měl být badatelům pro orientaci a vyhledávání v archiváliích zajištěn maximální komfort. Přístup k prohlížeči bude veden z webových stránek PNP. Databáze bude jednak zpřístupněna badatelům ve studovně fondů PNP, jednak využívána pro efektivnější aktualizaci informací o stavu zpracování fondů. Práci na prohlížeči zkomplikovala v roce 2006 změna firmy, zajišťující nadále rozvoj systému, takže se práce na prohlížeči značně zpomalily.

Databáze obsahovala k 31. 12. 2006 celkem 1, 607 617 záznamů, v roce 2006 bylo doplněno 38 233 inv. čísel, tj. nyní databáze poskytuje úplný přehled o archiváliích zpracovaných ve II. stupni evidence.

b) knihovna:

Knihovna zajišťovala až do roku 2000 evidenci I. a II. stupně pomocí programu ISIS/MAKS, vytvořeného v NK ČR, poté byla knihovna vybavena hardware s operačním

systémem Windows, zakoupen a instalován knihovnický software WINISIS nahrazující ISIS/MAKS. Současně byla provedena konverze dat.

Na základě projektu z roku 2001 „Tvorba a zpřístupňování dat v síti“ získal PNP dotaci z programu VISK MK ČR (podprogram č. 3 Informační centra veřejných knihoven, odd. 2). Implementace programu splňujícího všechny standardy pro zpracování a zpřístupnění informací vytvořila základní předpoklad k tomu, aby se knihovna PNP začlenila do kooperace vytváření, sídlení a zpřístupňování informací na národní i mezinárodní úrovni.

Za finanční prostředky ve výši 550 000,- Kč byl pořízen automatizovaný knihovnický program Advanced Rapid Library verze 1.0 (@RL) včetně databázového systému Cache a 5 katalogizačních klientů na jednotlivé stanice sítě (firma Cosmotron Bohemia s.r.o). Demoverze byla instalována v listopadu 2001. Do 31. 12. 2001 byla provedena 1. část konverze záznamů databáze knihovního fondu do @RL, II. část konverze byla provedena v roce 2002. Následovalo vystavení dat v síti Internet pomocí protokolu Z 39.50. Současně byla naplněna databáze starých tisků.

K pokroku došlo v roce 2002 dořešením rychlého připojení sítě knihovny k Internetu, a tím i do sítě NK v Praze, s níž K/PNP spolupracuje v oblasti věcného zpracování a autorit. K/PNP se tak zapojila do národních projektů pro tvorbu souborů národních autorit (v oboru literatura) a podílí se na tvorbě souborného katalogu.

V roce 2003 byla databáze přírůstků (1996-2003) zpřístupněna ve studovně fondů (veřejně přístupný katalog na počítači), katalog vystavený na Internetu byl aktualizován a byl rovněž zakoupen server a 6 PC pro zpracování sbírkových předmětů v síťové verzi @RL. Pokročily i přípravy k digitalizaci katalogů K/PNP, částečně byly zrevidovány katalogy starých tisků a obrozenecké literatury včetně katalogu knihovny J. Karáska ze Lvovic.

V roce 2004 byla dokončena revize výše uvedených katalogů a zahájena revize jmenného katalogu (cca 500 000 lístků). PNP se zapojil do programu VISK (podprogram VISK 5 – Retrokon MK ČR), který je určen na digitalizaci lístkových katalogů a zpřístupnění na Internetu. Finanční prostředky byly přiděleny ve výši 492 tis. Kč, PNP uhradil 234 262,- Kč z vlastních prostředků (celkem náklady 726 262,- Kč). Po dokončení revize katalogů se provedlo skenování všech katalogů společností Comdat s.r.o., která zajistila v říjnu 2004 jejich zpřístupnění na adrese <http://NRIS.NKP.cz>. Jedná se o mimořádně významný pokrok ve snaze o zvýšení dostupnosti údajů o sbírce PNP, který vychází ze zásad Koncepce rozvoje PNP v letech 2002-2007.

Práce na převodu dat do databáze @RL pokračovaly v roce 2005, do elektronické podoby bylo převedeno 9 200 lístků katalogu Národního obrození (II. etapa retrokonverze generálního lístkového katalogu z prostředků programu VISK 5 – RETROKON). Úkol pokračoval i v roce 2006, kdy bylo převedeno 25 000 katalogizačních lístků v rámci III. etapy).

Za prostředky z programu VISK 7 – Národní program mikrofilmování a digitálního zpřístupňování dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru byla zajištěna digitalizace a reformátování bohemikálních periodik z fondu Národního obrození v knihovně PNP, tj. časopisů z 19. století (Květy a plody, Blahověst, Přítel mládeže, Jen s pravdou ven aj.). Záznamy reformátovaných dokumentů na DVD jsou zpřístupněny v knihovně PNP a záznamy na HDD pro archivaci (JPG) a zpřístupnění (DhVu) byly předány Národní knihovně ČR.

c) umělecké sbírky:

V uměleckých sbírkách byly až do roku 1999 v elektronické podobě vedeny pouze záznamy o lokaci sbírkových předmětů. V roce 2000 byl zaveden program DEMUS pro

zpracování uměleckých děl (MZM Brno), v souvislosti s projektem výzkumu a vývoje PNP, který se týkal zpracování výtvarných sbírkových předmětů české provenience z 19. století, ze sbírky Jiřího Karáska ze Lvovic. Pracoviště bylo vybaveno hardware a proběhlo zaškolení v práci s programem. Do databáze bylo uloženo 670 záznamů, v roce 2001 bylo vloženo dalších 1 860 záznamů (rekatalogizace českých výtvarných děl 19. století).

V roce 2002 úkol již nepokračoval, ale byl proveden přepis 8 341 původních evidenčních karet KG. V roce 2003 byly zakoupeny 3 nové PC, zpracování sbírkových předmětů v programu DEMUS II. (síťová verze) však nebylo zahájeno pro technické obtíže spojené s vytvářením sítě v PNP. V roce 2004 přibýlo dalších 5 229 záznamů (sbírkové předměty z Karáskovy galerie), databáze obsahovala k 31. 12. 2004 celkem 10 059 inv. čísel. Za rok 2005 bylo pořízeno dalších 4 268 inv. čísel, stav databáze byl 14 327 inv. čísel k 31. 12. 2005.

K tomu přibýly v roce 2006 další záznamy (4 787 inv. č.), takže počet záznamů dosáhl 19 114 inv. č. ke dni 31. 12. 2006.

5) prezentace PNP na Internetu

S přípravou webových stránek započal PNP v srpnu 1999 (příprava podkladů, analýza obsahu stránek českých muzeí a galerií, vytvoření obsahové struktury informace o PNP, zpracování textů, grafického návrhu titulní stránky, překlad do angličtiny), zpracování provedla společnost Planeta.cz, Praha. Jednalo se výhradně o textovou prezentaci, obrazové dokumenty měly být výběrově zveřejňovány.

Stránky PNP byly zpřístupněny na Internetu k 31. 3. 2000. Od listopadu téhož roku byl na Internetu vystaven i katalog knihovny (podpora z programu VISK MK ČR), obsahující k 31. 12. 2006 celkem 51 563 záznamy.

V březnu roku 2002 byla na stránkách PNP zpřístupněna část Průvodce po fondech literárního archivu (soupis fondů), umožňující rychlé vyhledávání v databázi a zprostředkující uživatelům ukázky rukopisů a portrétů osobností, jejichž fondy jsou v literárním archivu PNP uloženy. Databáze je průběžně aktualizována.

V roce 2004 byla dokončena revize katalogů K/PNP (cca 500 000 lístků), díky zapojení PNP do programu VISK 5 – Retrokon MK ČR, určeném na digitalizaci lístkových katalogů a jejich zpřístupnění na Internetu, v říjnu 2004 byly záznamy zpřístupněny na adrese <http://NRIS.NKP.cz>.

V září 2006 byla provedena analýza obsahu a funkčnosti stávajících stránek PNP, které byly shledány jako nevyhovující (grafická úprava, nadbytečnost textů, prostředí, neumožňují práci s databázemi atd.) a zahájeny přípravné práce na vytvoření nových webových stránek PNP, což bude jedním z hlavních úkolů PNP v roce 2007.

6) inventarizace:

Inventarizace sbírky byla v letech 1991 až 1996 prioritní činností PNP, jednak v souvislosti s vydáváním věcí oprávněným osobám, jednak v souvislosti s postupným stěhováním fondů z objektů PNP v Praze mimo hlavní město v rámci dislokace instituce. Již v roce 1990 se inventarizace ve srovnání s předchozími léty zvýšila o 100%, v roce 1991 o dalších 80%, aby se pak v letech 1992-1996 pohybovala přibližně na stejné úrovni.

Revidovat evidenční záznamy o sbírkových předmětech podle ustanovení § 17 odst. 1 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, strukturovat sbírkové fondy a připravit sbírku k zapsání do centrální evidence sbírek bylo jedním z hlavních úkolů, stanovených PNP zřizovatelem. Inventarizace sbírek byla proto

prioritou organizace v letech 2001-2002. Inventarizace probíhala ve fondech knihovny a uměleckých sbírek podle harmonogramu tak, aby bylo možno ve stanoveném termínu podat na MK ČR žádost o zápis do CES.

Žádost PNP byla předložena ke dni 10. 5. 2002, sbírka PNP byla zapsána do evidence dne 25. 9. 2002 pod číslem PNP/002-05-10/195002. Ředitelka vydala příslušné organizační normy v nichž byl mj. stanoven i postup inventarizace v jednotlivých podsбірkách (Směrnice č. 1/2002 čl. 6 a směrnice č. 2/2002 čl. 5 - režim nakládání se sbírkou včetně příloh).

Inventarizace části sbírky v roce 2006 byla provedena v podsбірkách 15, 18, 19 a 24 na základě příkazu ředitelky č. 2/2006 ze dne 8. 2. 2006 v termínu od 1.3. 2006 do 30. 11. 2006.

Úkolem inventarizačních komisí v K/PNP bylo provést inventarizaci části podsбірky 18, tj. knihovny J. Hellmutha-Braunera v rozsahu 4 500 inv. č., AMU v rozsahu 10 000 inv. č., Ženského spolku výrobního v rozsahu 8 000 inv. č. a VI. Holana v rozsahu 2 500 inv. č., uložených v depozitáři v Praze a knihovny J. Vrchlického v rozsahu 2 000 inv. č. uložených v depozitáři mimo Prahu, dále části podsбірky 19, v rozsahu 3 000 inv. č. (900 inv. č. rukopisů a 2 100 inv. č. tisků – kramářské písničky) v depozitáři mimo Prahu.

Úkolem inventarizačních komisí v US/PNP bylo provést inventarizaci části podsбірky 15 v rozsahu 15 000 inv. č. (část sbírkových předmětů z tzv. Karáskovy galerie, konkrétně fondu Krecar KG 840/60 inv. č. 4 325 až 5 321, a KG 839/60 inv. č. 1 až 642, fondu Portman KG 62/61 inv. č. 1 až 1 257, KG 97/61 inv. č. 1 až 1 944, KG 4615/60 inv. č. 1 až 481, fondu Z. Kratochvíl KG 110/64 inv.č. 1 až 2 291, KG 17/67 inv. č. 1 až 4 566, KG 14/72 1 až 50 a fondu M. Aleš, inv. č. 1 až 2 772 a části podsбірky 24 v rozsahu 5 000 inv. č. (část sbírkových předmětů z fondu exlibris, fond č. 3943/88/A -8 135/88/A, fond č. 1/90/A-725/90/A, fond č. 1/2005/F až 79 a fond č. 2/2005/F 1 až 3, uložené v depozitářích mimo Prahu.

O výsledku inventur byly sepsány zápisy včetně protokolů a předány ředitelce v určeném termínu.

V podsбірce 18 byla provedena inventarizace 27 000 inv. čísel. Bylo zjištěno, že chybí 686 8 inv. č. a byl pořízen jejich seznam. Bylo zahájeno prověřování a pátrání po sbírkových předmětech. Pokud nebudou dohledány či vráceny budou navrženy k vyřazení z CES ve smyslu platných norem z důvodu neupotřebitelnosti.

V průběhu inventarizace byl zpracován seznam 587 sbírkových předmětů (knih), které vyžadují opravu, v naprosté většině se jedná o mechanické poškození (2 % z inventarizovaného počtu).

V podsбірce 19 bylo zjištěno, že 3 inv.č. nejsou na místě, z toho 1 sb. předmět byl zapůjčen, 2 ostatní chybí. V průběhu inventarizace byl vypracován seznam 2 053 poškozených sbírkových předmětů (vesměs mechanická nebo bakteriální poškození) vyžadujících konzervaci či restaurátorský zásah. Jedná se o 2/3 inventarizovaných sbírkových předmětů, ve velmi špatném stavu je hlavně část kramářské písničky.

Inventarizační komise připravila návrh na vyřazení 2 sbírkových předmětů z CES z důvodu neupotřebitelnosti (ztráta při manipulaci s fondem). Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost vyřazení doporučil, poté rozhodla ředitelka o vyřazení z podsбірky (viz protokol ze dne 7. 12. 2005).

V podsбірce 15 bylo zjištěno, že chybí 72 inv. čísel. Chybějící předměty budou dohledávány, protože mohlo dojít k omylu v číslování při dřívějším zpracování. Ztráta byla zjištěna již při stěhování depozitáře v roce 1994, při kterém byl učiněn zápis a porovnán se

současným stavem. Tři sbírkové předměty byly odcizeny na výstavě Kabinetu knižní kultury v roce 1989, jeden předmět byl odcizen z dlouhodobé expozice.

Inventarizační komise navrhla, aby chybějící sbírkové předměty nebyly pokládány za ztracené, a to až do ukončení inventarizace celého fondu Karáskovy galerie.

Dále bylo zjištěno, že přebývá 35 inv. čísel a 1 inv. č. bylo omylem zapsáno pod 2 inv. čísla. Přebývající sbírkové předměty budou opatřeny inventárním číslem a zpracovány ve II. stupni evidence.

V průběhu inventarizace byl zpracován seznam 529 sbírkových předmětů, které vyžadují konzervaci nebo restaurátorský zásah, vesměs se jedná o mechanické poškození, ale některé předměty jsou i poškozeny plísněmi.

V podsbírci další 24 byla provedena inventarizace u 5 000 inv. č., nebyl zjištěn žádný rozdíl mezi záznamy v přírůstkové knize a skutečným stavem. Sbírkové předměty byly v dobrém stavu, nevyžadují zásahy.

V K/PNP a US/PNP bylo inventarizováno celkem 50 000 inv. čísel sbírkových předmětů sbírky PNP.

V literárním archivu byla provedena generální inventura fondů na základě pokynu Archivní správy MV ČR během roku 2001. Podkladem byly evidenční listy JAF, archivní pomůcky (sopisů fondů), matriky fondů, lokační seznamy, knihy zápůjček a výpůjček, přírůstkové knihy a Průvodce po fondech literárního archivu. Protokol o generální inventuře včetně příloh (tabulky, statistiky aj.) byl zaslán AS MV ČR dopisem ze dne 22. 1. 2002.

V roce 2006 bylo v LA/PNP inventarizováno 369 272 listů archiválií a byla provedena kontrola stavu nezpracovaných fondů v nejvíce ohroženém depozitáři mimo Prahu (zejména fond Čs. spisovatele, celkem 400 kartin), nebyly zjištěny žádné ztráty.

Inventarizace přinesla konkrétní zjištění o stavu uložených archiválií a sbírkových předmětů ve sbírce PNP, s tím, že organizace bude v rámci svých finančních možností předměty postupně zadávat ke konzervaci či restaurování a připraví rovněž žádosti o dotace z programu ISO na rok 2006. Současně inventarizace potvrdila předpoklad o značném množství archiválií a sbírkových předmětů na papíře, které nejsou v dobrém fyzickém stavu (viz dále na str. 56 ad.).

7) uložení sbírky, nové vybavení prostor

Přemístění více než 650 000 sbírkových předmětů (především knih, uměleckých děl a reálií) ze sídla PNP ve Strahovském klášteře mimo Prahu v letech 1993-1998 znamenalo zásadní změnu v systému uložení a expedice fondů PNP. Přesuny fondů, k nimž PNP přistoupil po změně vlastnických vztahů v Klášteře premonstrátů na Strahově především z ekonomických důvodů, byly tak z více než 95 % dokončeny.

V roce 2006 se z celkové plochy 4 666 m² depozitářů PNP se v Praze nalézá 695 m², tj. 14,9 % z celkové plochy, 3 965 m², tj. 85,1 % je zajištěno mimo Prahu. Sbírková PNP je uložena na 7 místech v ČR, nejblíže 25 km a nejdále cca 160 km od Prahy. PNP využívá vesměs nebytové objekty jiných vlastníků, především měst a obcí na základě smluv o nájmu a pronájmu, přičemž úložné prostory poskytují rezervu na období přibližně tří let. Depozitáře PNP ale vesměs nesplňují podmínky pro uložení sb. předmětů i archiválií dané legislativou.

V současnosti však navíc dochází ke změnám ve smluvních vztazích, co se týče depozitářů mimo Prahu a vzniká tak nejistota ohledně doby nájmu a finančních podmínek u objektů v majetku měst a obcí. Po roce 1990 totiž hledala města a obce nové využití pro objekty, které se staly jejich majetkem, a tak mohla být uzavřena řada nových smluv o nájmu

prostor, aby PNP řešil velmi složitou a naléhavou situaci uvolňování Strahovského kláštera. Část sbírky byla přestěhována na jiná místa mimo Prahu. Města a obce ale nyní hodlají využívat tento majetek jiným způsobem, takže se PNP dostává do obtížné situace. Podobně je tomu je i u objektů v majetku státu.

Tak např. NPÚ (pracoviště v Plzni) dalo PNP již v roce 2003 výpověď z prostor jednoho z depozitářů užívaných K/PNP, protože se připravuje rekonstrukce objektu. Proto bylo zahájeno vyklízení, balení knihovních fondů a provedeno stěhování do náhradních prostor (cca 50 000 svazků). O podmínkách dalšího užívání depozitáře vedl PNP jednání s ředitelem pracoviště. Byl navržen harmonogram uvolňování, část prostor byla v roce 2004 definitivně vyklizena a prostory předány správci objektu. Uvolňování původního depozitáře pokračovalo i v roce 2005 a 2006, knihy byly přestěhovány z větší části do 1. patra.

S přestěhováním knihovního fondu do jiného depozitáře mimo Prahu se počítalo v roce 2006, ale k tomu nedošlo, vzhledem k aktuální situaci. Vlastník objektu (Městský úřad) v roce 2006 totiž přes četná jednání s PNP prodloužil smlouvu, uzavřenou na období 1996-2006 (depozitář pro cca 100 000 sb. př.) pouze do 30. 7. 2007. Sbírkové předměty je nutno přemístit jinam, což naráží na řadu problémů.

Obec Staré Hrady na podzim roku 2006 zahájila proces prodeje zámku, kde jsou uloženy 3/4 fondu archiválií soukromému vlastníkovi. PNP má tč. uzavřenu smlouvu na dobu určitou (do 2015). To však může být po změně vlastníka zámku přehodnoceno. O výkup či převod objektu do vlastnictví ČR se sice intenzivně zajímá NPÚ (územní pracoviště v Pardubicích), s tím, že by NPÚ převzal správu objektu a PNP by zde dále působil. V roce 2006 nebylo nic rozhodnuto, přesto, že část obyvatel obce by vlastnictví státu uvítala.

Proto PNP změnil koncepci uložení sbírky a závěrem roku 2006 navrhl MK ČR řešit tento problém zajištěním budovy mimo Prahu, která by sloužila po rekonstrukci k soustředěnému uložení takto ohrožené sbírky (viz dále na str. 56 ad.).

K expedici fondů do studoven v Praze a stěhování fondů vůbec používá PNP osobní automobil zn. Škoda Octavia Combi, v roce 2006 byl pořízen další osobní automobil téže značky. Přesuny větších částí sbírky je zajišťována dodavatelským způsobem.

Již v roce 2004 byla dokončena rekonstrukce a rozšíření EZS v jednom z depozitářů LA/PNP (dotace z ISO ve výši 292 000,- Kč) a vybudován EZS v posledním takto nezajištěném depozitáři K/PNP mimo Prahu, rovněž z prostředků dotace podprogramu ISO ve výši 117 000,- Kč. K 31. 12. 2006 bylo v PNP zabezpečeno EZS již 100% depozitářních prostor, až na výjimky byly zabezpečovací systémy v předchozích letech financovány účelovými dotacemi MK ČR.

V roce 1997 organizace zajistila pro všechny užívané objekty tzv. posouzení požárního nebezpečí, jak vyplynulo z novely zákona o požární ochraně. Odhad nákladů na instalaci EPS se pohybuje kolem 1,8 mil. Kč a je tedy úkolem dalších let tyto prostředky na pořízení EPS zajistit.

V prostorách hájenky (součást areálu letohrádek Hvězda v Praze 6 - Liboci) vznikl nový depozitář pro uložení cca 90 000 knihovních svazků, který splňuje vysoké nároky na uložení sbírkových předmětů (klimatizace, nové úložné police aj.). Dokončení rekonstrukce hájenky koncem roku 2004 a přesun části sbírky v roce 2005 znamenalo pro PNP významný pokrok v oblasti uložení sbírkových předmětů. Knihovna PNP získala 417 m² depozitářních ploch s optimálními klimatickými podmínkami (10% z celkové plochy depozitářů PNP).

V roce 2006 byly za finanční prostředky z programu ISO ve výši 260 000,- Kč pořízeny úložné police do jednoho z depozitářů K/PNP, vzhledem k nejasnostem ohledně

doby setrvání PNP v místě již nebyly regály sestaveny a jsou připraveny k přestěhování na jiné místo v roce 2007.

8) dokumentace:

Na pracovišti LA/PNP na zámku ve Starých Hradech vzniklo v roce 2004 pracoviště pro mikrofilmování archiválií (kamera zakoupena za finanční prostředky z programu ISO MK ČR ve výši 850 000,- Kč se spoluúčastí PNP, celkem náklady 1.293 tis. Kč. Od roku 2005 probíhá standardní provoz zajišťující dokumentaci archiválií předepsaným způsobem. V roce 2006 proběhlo utřídění fondu A. Pražáka (144 kartony) a zahájena dokumentace této kulturní památky, dále byly nasnímány fondy K. H. Máchy, J. Haška, J. V. Sládka, F. L. Riegra a F. L. Čelakovského (5 000 snímků).

Za prostředky z programu VISK 7 – Národní program mikrofilmování a digitálního zpřístupňování dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru byla zajištěna digitalizace a reformátování bohemikálních periodik z fondu Národního obrození v knihovně PNP, tj. časopisů z 19. století (Květy a plody, Blahověst, Přítel mládeže, Jen s pravdou ven aj.). Záznamy reformátovaných dokumentů na DVD jsou zpřístupněny v knihovně PNP a záznamy na HDD pro archivaci (JPG) a zpřístupnění (DhVu) byly předány Národní knihovně ČR.

V oddělení uměleckých sbírek PNP byla provedena obrazová dokumentace u 1 069 sbírkových předmětů.

9) restaurování, konzervace, očista fondů

Výše uvedené odborné činnosti zajišťoval PNP dodavatelsky. V posledních pěti letech byly práce hrazeny takřka výhradně z alternativních zdrojů účelově poskytnutých na restaurování a ochranu sbírek, např. prezidentem ČR, Nadací ČLF a soukromými osobami.

Prakticky 80% veškerých sbírek PNP představuje papírový materiál, vykazující vysoký stupeň kyselosti. V literárním archivu se jedná o 639 fondů, ohrožených lámavostí a křehkostí papíru v důsledky vysoké kyselosti papíru. To je téměř čtvrtina ze všech fondů, které vyžadují nákladné odborné ošetření. Odhad nákladů na odborné ošetření papírových materiálů v PNP přesahuje částku 15 milionů Kč.

V letech 1999-2004 došlo v oblasti restaurování sbírek k podstatnému zlepšení situace. PNP čerpal již finanční prostředky z grantu GA ČR a z prostředků účelové dotace MK ČR na výzkum a vývoj (projekt Zpracování a vědecké zhodnocení osobního fondu a knihovny Vladimíra Holana, zajistil např. restaurování 797 listů fotografií včetně negativů a restaurování 1 005 svazků knihovny básníka).

V roce 2000 bylo zajištěno účelovou dotací MK ČR (Praha 2000 – Evropské město kultury) restaurování fondů ze sbírek J. Karáska ze Lvovic (výstava Evropská grafika 15. až 18. století). PNP začal čerpat dotace z programu ISO na pořízení nekyselých desek k uložení fondů literárního archivu a oddělení uměleckých sbírek. V roce 2001 bylo vynaloženo na restaurování 604 625,10 Kč.

V roce 2002 bylo na konzervaci a odkyselení archiválií vynaloženo celkem 309 097,- Kč, zatímco dotace MK ČR ve výši 260 000,- Kč umožnila nákup nekyselých papírových desek a kartonů, do kterých bylo v LA/PNP přeloženo 26 fondů včetně některých nově zpracovávaných fondů. V roce 2003 byla zahájena spolupráce s fy Ceiba na průběžném procesu odkyselení archiválií. Bylo odkyseleno pouze 2 049 listů archiválií, protože firma zakoupila zařízení později než se předpokládalo.

V roce 2004 pokračovaly práce na ochraně fondů, zčásti díky dotacím MK ČR z programu ISO (160 000,- Kč), restaurování části fondu J. Wericha bylo zajištěno z prostředků projektu MK ČR výzkum a vývoj (60 000,- Kč). Restaurovány byly archiválie z významných fondů a pokračovalo překládání archiválií do nekyselých desek a kartonů. V roce 2005 byly odkyseleny archiválie z fondů J. Arbese, E. Krásnohorské a K. Světlé, komplexně bylo restaurováno 226 listů (fondy B. Bolzana, S. Boušky, J. Foglara, V. Hanky, J. Machara, J. Mánesa aj.). Celkem bylo vynaloženo 140 000,- Kč, z toho činila dotace z programu ISO 120 000,- Kč.

V roce 2006 restaurování ani odkyselování neprobíhalo pro nedostatek finančních prostředků, z programu ISO obdržel LA/PNP prostředky na nákup 38 200 kusů nekyselých desek a 600 kartonů (celkem za 235 000,- Kč). Současně byly připraveny žádosti o dotace ISO na rok 2007 (na restaurování 158 000,- Kč a na nákup kartonů a desek 235 000,- Kč).

V roce 2006 bylo v K/PNP a US/PNP konzervováno 117 sb. předmětů a provedena restaurátorská expertíza 9 obrazů J. Vochoče z Karáskovy sbírky (v rámci projektu VaV) celkem za 25 780,- Kč. K/PNP zrestaurovala 4 předměty (knihy) z knihovny Josefa Váchala. Oddělení US/PNP nechalo provést restaurování 317 sb. předmětů (dotace ISO činila 200 000,- Kč, zdroje PNP ve výši 20 000,- Kč, celkem 220 000,- Kč), dále byly zajištěny finanční prostředky z Státního fondu kultury (50 000,- Kč) se spoluúčastí PNP ve výši 53 373,- Kč, na restaurování předmětů z podsbírek 15 bylo vynaloženo celkem 327 373,- Kč. Jednalo se o soubor grafických listů J. Callota.

Pro pravidelnou a kvalitní údržbu sbírek na papíře potřebuje PNP každoročně alespoň částku ve výši 1 mil. Kč. Přehled o stavu sbírky poskytla inventarizace před zápisem sbírky PNP do CES, neboť součástí prací bylo i zpracování seznamů nejvíce ohrožených archiválií a sbírkových předmětů včetně odhadu nákladů a návrhu opatření.

Zjištění se promítla i do Koncepce rozvoje PNP v letech 2002-2007, ale zjednáni nápravy je především otázkou finančních zdrojů. Zde PNP využívá možností čerpat dotace z programu ISO a příslušných podprogramů, proto v závěru roku 2006 připravila všechna sbírkotvorná oddělení PNP žádosti o dotace. Jedině za jejich pomoci je možno rozšířit tuto nezbytnou činnost.

10) služby:

V roce 2006 bylo v PNP evidováno 1 709 badatelů. Při 3 338 badatelských návštěvách (z toho se uskutečnilo 305 návštěv zahraničních badatelů) bylo předloženo ke studiu 379 557 archiválií a sbírkových předmětů. Z toho bylo 368 255 listů archiválií a dále bylo předloženo 11 302 sbírkových předmětů (z podsbírek 18 a 19 to bylo 2 852 sb. předměty a z podsbírek 15 a 24 to bylo 8 450 sb. předmětů).

K výstavním účelům bylo zapůjčeno celkem 25 listů archiválií a 2 918 sbírkových předmětů, tj. o 200% předmětů více než v uplynulém roce. Z toho na výstavy v ČR bylo zapůjčeno 25 listů archiválií a 2 893 sb. předměty a na výstavy v zahraničí 193 sb. předměty.

Zájem badatelů o studium materiálů a institucí o zápůjčky z fondů PNP od roku 1992 setrvale narůstá. Sbírkové materiály PNP byly zapůjčeny četným institucím v ČR i v zahraničí. Z nejvýznamnějších to byly:

Praha: GHMP (Josef Šíma, Rudolf Kremlička se vrací, Křičte, ústa!), Agentura Communications Works (Život a sen - Sigmund Freud), Obecní dům (V barvách chorobných), UPM (Družstevní práce, Sutnar – Sudek), Sdružení výtvarných kritiků a teoretiků (V. Nezval – Hra v kostky) aj.

Česká republika: Regionální muzeum v Litomyšli (Z. Burian – ilustrace), Městská galerie v Litomyšli (Nálady a nokturna J. Schikanedra), Moravská galerie v Brně (Postava a krajina v českém umění), Muzeum Z. Buriana ve Štamberku (Zdeněk Burian – S paletou a štětcem), Východočeská galerie v Pardubicích (Nálady a nokturna J. Schikanedra), Galerie výtvarného umění v Chebu (Artuš Scheiner a secesní pohádková ilustrace) aj.

Zahraníčí: Kunsthaus, Graz, Rakousko (The Gods in Exile), Palazzo Ducale, Janov, Itálie (Modern Time, Work...), Muzeum Tkaczstwa Dolnoslaskiego, Kamienna Gora a Muzeum regionalne, Jawor, Polsko (České umění symbolismu na přelomu 19. a 20. století) aj.

Zápůjčky sbírek pro dlouhodobé expozice byly obnoveny Národní galerii, Národnímu muzeu, Uměleckoprůmyslovému muzeu, Universitě Karlově - Husitské teologické fakultě (plastika Jana Husa), Ústavu dějin UK v Praze, Městskému muzeu a galerii v Hlinsku, Městskému muzeu ve Vodňanech, Muzeu Josefa Váchala (Portmoneum) v Litomyšli, Osvětové besedě v Domažlicích, Osvětové Besedě v Újezdě, Památníku Karla Čapka (Stará Huť) - expozice K. Čapka, F. Peroutky a O. Scheinpflugové, Prácheňskému muzeu v Písku, Muzeu Josefa V. Sládka ve Zbirohu, Středisku městské kultury a Památníku Karla V. Raise v Lázních Bělohrad, Divadlu v Lounech, Památníku J. Demla v Tasově a dalším.

Celkem bylo zapůjčeno do studoven, k výstavám a k jiným účelům (pro filmování aj.) 368 592 listů archiválií a 14 388 sbírkových předmětů (z podsbírek 18 a 19 to bylo 3 632 sb. předměty a z podsbírek 15 a 24 to bylo 10 756 sb. předmětů), tj. o více než 100% sbírkových předmětů více než v roce 2005.

Dále bylo vyřízeno 339 písemných badatelských dotazů a podáno přes 500 informací badatelům.

Reprodukční dílna zhotovila 643 ks zvětšenin fotografií, 5 diapozitivů, 526 negativů a 39 368 listů xerokopií, 2 756 barevných xerokopií, a to jak pro badatele, tak pro potřebu PNP. Ve studovně fondů PNP bylo pořízeno dalších 8 317 ks xerokopií pro badatele.

PREZENTACE

1) dlouhodobé výstavy

Praha

Letohrádek Hvězda

Expozice k vývoji a historii letohrádku Hvězda Minulost a přítomnost

V prostorách letohrádku byla 25. května 2000 otevřena informativní expozice s názvem Minulost a přítomnost o vývoji, stavební historii a využití letohrádku (scénář dr. E. Wolfová, architektonické a výtvarné řešení Mgr. Z. Freisleben, ing. arch. T. Šantavý). K vytvoření dlouhodobé expozice bylo možno přistoupit různými způsoby. S ohledem na historii letohrádku a poslání PNP byla zvolena koncepce, založená na kontrastu původní funkce objektu v 16. století a moderního využití ve 20. a 21. století.

Expozice, situovaná do suterénu a přízemí, náznakově připomíná vznik a stavební vývoj letohrádku i významné okamžiky českých dějin. Pět místností přízemí bylo využito následovně: první místnost byla věnována Ferdinandu Tyrolskému a stavební historii areálu Hvězdy, druhá štukové výzdobě interiéru, dobovému umění a vědě, třetí místnost bělohorskému období českých dějin a jeho ohlasům ve výtvarném umění, ale především v české literatuře 18. a 19. století, čtvrtá rekonstrukci a využití letohrádku ve 20. století pro expozice Al. Jiráka a M. Alše.

Pátá místnost uvádí budoucí využívání letohrádku v 21. století. Je současně přednáškovou a promítací síní (dokumenty o letohrádku ze série Deset století architektury, Praha mizerná aj.) i předstupněm k proměnlivému obsahu výstavních sálů v prvním patře. Expozice je ozvučena reprodukcí dobovou hudbou. Do centrálního prostoru suterénu byl umístěn renovovaný model bitvy na Bílé hoře z původní expozice, na vnější stěny pilířů okružní chodby byla instalována faksimile grafiky s dobovými bitevními výjevy.

Z původního vybavení se nedochovalo vůbec nic (pokud vůbec existovalo). To se ukázalo pro expozici výhodou i nevýhodou. Proto byly nakonec vystaveny především archiválie, fotografie, ilustrované knihy, grafické listy, obrazy a renesanční nábytek ze sbírek PNP, ostatní exponáty, vesměs trojrozměrné dobové předměty (sklo, cín, majolika, hudební nástroje, zbraně aj.), byly zapůjčeny z HÚ Armády ČR, MHMP, NG, NM, NTM a UPM v Praze.

Celkem jsou vystaveny 163 sbírkové předměty (v originálech i kopiích), jako např. grafické listy M. Rota, A. Tempesta, A. Bayse, J. a A. Mathama, C. Passeho, K. Luny aj., obrazy M. Alše, V. Hradeckého a F. Koblihy, plastika J. Štursy, předměty osobní potřeby z pozůstalosti A. Jiráka a M. Alše a další exponáty. Grafické listy v expozici byly již před zahájením sezóny v roce 2001 nahrazeny faksimilemi.

PNP získal také model letohrádku Hvězda (výpůjčka od Správy Pražského Hradu), původně pořízený pro výstavu Deset století architektury, který je vystaven v přízemí jako součást dlouhodobé expozice.

Prvořadým „exponátem“ je však samotný letohrádek s bohatě vyzdobeným interiérem, a proto byl obsah i rozsah expozice záměrně minimalizován. Také architektonické a výtvarné řešení expozice, zejména vzhled i počet kusů výstavního mobiliáře (závěsný systém a skleněné vitríny), bylo podřízeno celkovému dojmu jednoduchosti, tak, aby vynikly především estetické kvality unikátních renesančních prostorů.

Císařská kuchyně (hájenska) studovna: Expozice Jiří Karásek ze Lvovic (1871 – 1951)

Po rekonstrukci (2003-2004) byla hájenka slavnostně otevřena a jednorázově zpřístupněna v rámci programu Dnů evropského dědictví 2005 s tématem „Nový život v historickém prostředí“ 15. září 2005 a v souvislosti s 50. výročím předání Karáskovy sbírky do PNP (1955). Vlevo vedle vstupu do jižní zahrady byla osazena deska s textem, připomínající okolnosti rekonstrukce a J. Karáka i jeho sbírku.

Současně byla zahájena expozice Jiří Karásek ze Lvovic, básník a sběratel (scénář dr. R. Dačevová) ve studovně hájenky. Vernisáže se zúčastnil I. náměstek ministra kultury ing. Zdeněk Novák, ředitel OMG MK ČR ing. Pavel Jirásek, projektanti, památkáři, zástupci Unistavu a.s., a dalších firem, hosté z MK ČR a vedoucí oddělení PNP. Hájenku si pak prohlédlo asi 250 návštěvníků z řad veřejnosti.

Básník, spisovatel a sběratel Jiří Karásek ze Lvovic patřil k osobnostem, které sehrály důležitou roli při integraci české literatury a umění do evropské kultury na přelomu 19. a 20. století. Dokladem toho je nejen jeho literárně kritická a vydavatelská činnost, ale i aktivity sběratelské. V devadesátých letech 19. století položil základ své sbírky umění s úmyslem vytvořit pro Prahu grafický kabinet po vzoru vídeňské Albertiny. V roce 1924 daroval sbírku Čs. Obci sokolské a zpřístupnil ji veřejnosti v Tyršově domě na Malé Straně v Praze 1. Do roku 1951 představovala Karáskova galerie jednu z mála galerií, přinášejících návštěvníkům expozici, bohatou knihovnu evropské a uměleckohistorické literatury a možnost volného studia shromážděných sbírek.

Za padesát let sběratelské činnosti shromáždil J. Karásek množství předmětů: 38 000 uměleckých děl české i zahraniční provenience, knihovnu o 48 000 svazcích a přes 20 000 archivních a dalších dokladů. Jednalo se o nejdůležitější soukromou sbírku evropského, zejména českého, polského, ruského, italského a španělského výtvarného umění a knižní produkce o celkovém rozsahu cca 100 000 předmětů z přelomu 19. a 20. století, kterou její zakladatel zamýšlel posléze věnovat městu Praze.

Velkou pozornost věnoval J. Karásek sbírce staršího evropského umění jako zdroji poznání vývoje výtvarné kultury. Proto od založení sbírky patřila podstatná část jeho akvizic nejen českému, ale také italskému, španělskému, německému, holandskému, francouzskému a anglickému grafickému umění.

Sbírka byla předána v roce 1955 PNP, který ji odborně zpracovává, ochraňuje a využívá při své výstavní a publikační činnosti, ale i při výzkumné a vědecké práci (výstavy polského, italského, španělského a francouzského umění v letech 1978-2000). Nejvýznamnějším projektem byla dvoudílná výstava Sen o říši krásy doprovázená stejnojmennou publikací a uspořádaná v Obecním domě v roce 2001 u příležitosti 130. výročí narození a 50. výročí úmrtí J. Karáska ze Lvovic. Expozice je přístupná pouze badatelům ve studovně, která je v provozu od dubna 2006 (do června a od září do října pravidelně v úterý od 10,00 do 18,00 hodin).

Česká republika

Staré Hrady

V prostorách zámku byly 2. září 1997 otevřeny dvě nově instalované pracovny spisovatelů Aloise Jiráska (přemístěna z letohrádku Hvězda v Praze) a Elišky Krásnohorské (přemístěna z Opočna). Spolu s pracovnou Jaroslava Vrchlického, instalovanou zde již v roce 1974, byl vytvořen přitažlivý návštěvnický okruh soukromých interiérů předních osobností klasické české literatury.

Expozice ve spolupráci s PNP:

Stará Huť

PNP se od roku 1996 podílel na přípravě stálé expozice o životě a díle Karla Čapka v jeho bývalém domě na Strži ve Staré Huti poblíž Dobříše. Pro Památník Karla Čapka (zřizovatelem byl OÚ v Příbrami) zajistil PNP postupně scénář, zápůjčky sbírek a návrh výtvarného řešení dlouhodobé expozice otevřené v dubnu 1997.

Další části expozice věnované Ferdinandu Peroutkovi (jaro 1998) a Olze Scheinpflugové, české herečce a spisovatelce (jaro 1999), byly zpřístupněny ve 2. patře domu. Tím byla nová instalace Památníku Karla Čapka po téměř čtyřech letech intenzivní spolupráce zúčastněných stran dokončena.

Chyše u Karlových Varů

Na čapkovské expozici v zámku rodiny Lažanských (Chyše), kde pobýval Karel Čapek jako vychovatel synů rodiny v letech 1916 až 1917 se PNP podílel scénářem a pořízením kopií některých sbírkových předmětů (květen 1999).

Havlíčková Borová

K výše uvedeným expozicím přibyla v roce 2001 další významná realizace za spolupráce Obecního úřadu v Havlíčkově Borové, PNP a dalších odborníků, a to reinstalace expozice Památníku Karla Havlíčka Borovského v jeho rodném domě v souvislosti se 180. výročí narození a 145. výročí úmrtí klasika české žurnalistiky.

Stejně jako jiné expozice, byly i tyto výsledkem koncepční a dlouhodobé spolupráce PNP s obecními, městskými a okresními úřady, jakož i se soukromými subjekty v České republice při vytváření expozic, zaměřených na prezentaci díla i životních osudů významných osobností české kultury v regionech. Z dřívějších realizací to byla např. expozice Karla Poláčka v synagoze v Rychnově nad Kněžnou, připravená ve spolupráci s Okresním a Městským úřadem, Židovským muzeem a velvyslanectvím Izraele v ČR a otevřená v roce 1995. Za posledních deset let se PNP podobně podílel na vytvoření 10 dlouhodobých expozic.

2) krátkodobé výstavy

Prioritou výstavní činnosti PNP jsou počínaje rokem 1992, příležitostné výstavy z vlastní sbírky, které tvořily 95% z celkového počtu více než 400 výstavních akcí uspořádaných za patnáct uplynulých let. PNP prosazuje koncepci, uplatňující se v pěti základních tematických okruzích a vzájemně provázaných cyklech výstav. Jedná se zejména o výstavy nejceněnějších přírůstků do sbírky PNP (v intervalech pěti let), výstavy, věnované historii novodobé české literatury od 18. století do současnosti s důrazem na období posledních padesáti let, dále o výstavy z oblasti knižní kultury a výtvarného umění, výstavy, zaměřené na dětskou literaturu, a také výstavy, věnované vztahům české literatury a umění k literaturám evropských a mimoevropských národů.

Počet výstav PNP je postupně snižován s ohledem na změnu priorit PNP v souvislosti s působností nových zákonů v oblasti muzejnictví a v souladu s Konceptí rozvoje PNP v letech 2002-2007, upřednostňující uchování archiválií a sbírkových předmětů v optimálním fyzickém stavu před jejich prezentací a s ohledem na prostorové možnosti.

PNP zajistil v roce 2006 celkem 21 výstav, z toho 16 výstav s využitím vlastní sbírky. Z tohoto počtu se uskutečnilo v ČR 15 výstav včetně repríz, v zahraničí 6 včetně repríz putovních výstav. PNP zajistil také 5 výstav ze sbírek jiných vlastníků. Nejnavštěvovanější výstavou roku se stala výstava Současné české exlibris v letohrádku Hvězda s návštěvností přes 8 000 osob.

Praha

Výstavy z vlastní sbírky

a) malý výstavní sál PNP

V roce 2006 zde PNP postupně uspořádal 4 výstavy. Z roku 2005 přesáhla ještě výstava Umět se radovat, věnovaná nedožitým 75. narozeninám spisovatele Oty Pavla (scénář Michaela Kuthanová). Vernisáže se zúčastnili členové Pavlovy rodiny, oba bratři spisovatele, a zejména i jeho syn. Byl promítnut i zajímavý film s četnými dokumenty z rodinného života a tvůrčího zázemí autora. Dalším výsledkem celé akce byl i pokrok v jednání o koupi archivních materiálů do fondu literárního archivu.

Následovala pravidelná výstava oceněných knih soutěže Nejkrásnější knihy roku 2005 (viz dále) a dvě monografické výstavy věnované Juliu Zeyerovi a Jaroslavu Havlíčkovi.

V říjnu byla zpřístupněna výstava Tři legendy o krucifixu (scénář Yveta Dörflová) ke 165. výročí narození J. Zeyera, který je pro současnou generaci čítankovým klasikem. První, pražská legenda Inultus z pobělohorské doby, byla napsána v souvislosti s dobovou atmosférou v Čechách (návštěva císaře, punktace) tak ostře, že se J. V. Sládek rozhodl při uveřejnění v Lumíru upravit text, aby předešel cenzurnímu zásahu. Druhá legenda ze španělského Toleda, El Cristo de la Luz je nejdramatičtější a svědčí o smyslu autora pro podstatu velkého dramatu. Pohádka B. Němcové Pecko sprostáček poskytl námět poslední, slovenské legendě, Samko pták.

Výstava byla emocionálně laděná a měla navést návštěvníka k zájmu o autora a jeho dílo. Citace z Třech legend byly doplněny reprodukcemi děl El Greca, uměleckými fotografiemi a plastikami Františka Bílka, Zeyerova přítele a sochaře Jiřího Netíka.

V prosinci byla otevřena výstava Nebe, jež odměňuje je v nás... scenáristky Hany Taudyové ke 110. výročí narození spisovatele Jaroslav Havlíčka (+ 1943). Jeho osobní fond je uložen v PNP, a protože scenáristka byla jeho zpracovatelkou, dokázala z množství dosud málo známého a objeveného materiálu vybrat korespondenci, rukopisy, fotografie a další unikáty, přibližující život a dílo autora, jehož romány získaly na proslulosti především ve filmové podobě (Petrolejové lampy, Neviditelný – Prokletí rodu Hajnů, Helimadoe) jak za jeho života, tak i po jeho smrti ve 2. polovině 20. století.

Letohrádek Hvězda

1. patro

V 1. patře letohrádku byla současně se zpřístupněním letohrádku Hvězda v roce 2000 otevřena výstavní síň, ve které byla nejprve otevřena výstava evropské grafiky ze sbírky J. Karáska ze Lvovic. V roce 2001 byla instalována výstava Obraz mezi obrazy – Božena Němcová, připomínající životní výročí autorky (180. výročí narození v roce 2000 a 140. výročí úmrtí v roce 2002). Program pokračoval monografickou výstavou ke 110. výročí narození básníka a grafika Bohuslava Reynka s názvem Pieta v loďce, představující jeho život a básnické dílo v nových souvislostech (2002).

V létě 2003 byla připravena výstava Záznamy času, věnovaná padesáti letům činnosti PNP, nad kterou převzal záštitu ministr kultury Pavel Dostál. Výstava členěna do pěti oddílů (historie PNP, ukázky nejvýznamnějších archiválií, knih, ilustrací, obrazů i plastik ze sbírky PNP). V posledním sále byly k dispozici publikace PNP (od 1991 do současnosti). Novinkou byla multimediální prezentace PNP na PC. V chodbách byly umístěny panely s popisem činnosti jednotlivých oddělení a ilustrace k nejznámějším literárním dílům. Celkem bylo vystaveno více než 500 archiválií a sbírkových předmětů, část z nich byla reprodukována v publikaci Záznamy času, vydané k výstavě.

V roce 2004 byla instalována výstava ke 450. výročí založení letohrádku Hvězda (1555-1556), scénář a výtvarné řešení Martin Stejskal. Výstava Cesty za hvězdou... měla vysokou návštěvnost i publicitu. Při zahájení 21. června 2004 byl do trávníku vlevo od vchodu do letohrádku umístěn kámen s citátem André Bretona „Na okraji propasti se otvírá zámek, postavený z kamene mudrců, zámek ve tvaru hvězdy“.

V roce 2005 byly prostory poskytnuty výstavě ke 100. výročí narození básníka Vladimíra Holana s názvem Noční hlídka srdce, otevřené u příležitosti zahájení III. bohemistického kongresu v Praze 29. 6. 2005. Scenáristkou byla Alena Petruželková, výtvarnou část výstavy koncipovala Věra Jirousová a na scénáři se podílel rovněž Vladimír Justl. Záměrem bylo seznámit širší kulturní veřejnost s Holanovým odkazem.

Básnické dílo bylo představeno nejen klasickými výstavními formami (panely s rukopisy, korespondencí, fotografiemi, ilustracemi aj.), ale i pomocí multimediálních prostředků (hlas autora v přednesu básní, film, natočený ve spolupráci s ČT, prostorové instalace básní, dotykový terminál s foto galerií). Dobu vzniku charakterizovaly obrazy a kresby Holanových současníků, nadčasovost díla vyjádřila virtuální realita nových médií. V centrálním prostoru se uplatnila mobilní plastika Adély Matasové, vytvořená k výstavě. PNP zajistil i vydání publikace Noční hlídka srdce s texty k výstavě i dílu básníka.

V roce 2006 PNP zde úspěšně prezentoval jinou část své sbírky, sbírkové předměty vybrané z fondu exlibris, obsahujícího celkem cca 100 000 jednotlivin. Současně tak byla

v Praze prezentována mnohostranná činnost a výsledky práce Kabinetu exlibris v Chrudimi, který se stal v roce 1991 součástí PNP (oddělení uměleckých sbírek).

Výstava pod souborným názvem Současné české exlibris vznikla jako souběžná a nově upravená instalace tří nejúspěšnějších výstav tohoto pracoviště. Jednalo se o výstavu XI. Trienále exlibris Chrudim 2003-2005, výstavu Grafické techniky, která byla v minulosti reprizována nejméně na dvaceti místech v ČR a výstavu o historii a sbírce Kabinetu exlibris včetně přehledu spolupráce se Spolkem sběratelů a přátel exlibris, světovém kongresu FISAE v roce 1996 atd. Na přípravě výstavy pracovala jako scenáristka Marie Sedmíková, bez jejíhož dlouholetého osobního nasazení by výsledky sbírkové i prezentační činnosti pracoviště nedosáhly právem uznávané úrovně.

Ostatní výstavy z vlastní sbírky

Významnou složkou ve výstavní činnosti jsou i výstavy, na které PNP jednak zapůjčuje podstatné množství archiválií a sbírkových předmětů, jednak se podílí na zpracování scénáře. Proto je uváděn mezi jejich pořadateli.

Výstava Život a sen - Sigmund Freud (1856-1939) ke 150. výročí narození tohoto významného vědce byla podle scénáře Věry Jirousové za spolupráce A. Petruželkové s výpůjčkami z PNP byla uspořádána ve výstavních sálech Staroměstské radnice v květnu 2006. Autorky scénáře tak mohly znovu zhodnotit svou odbornou připravenost, ale i znalost materiálu ze sbírky PNP, neboť se významně podílely na vytvoření již několika výstav PNP.

Převzaté výstavy

Praha

V prostorách malého výstavního sálu se během února a března 2006 konala převzatá výstava Památníku písemnictví na Moravě (složka Muzea Brněnska) s názvem ... bývalo u mne zotvíráno (scénář Tomáš Kubíček a Jan Wiendl). Jednalo se o zkrácenou verzi výstavy ke 100. výročí narození básníka Jan Zahradníčka uspořádané v prostorách kláštera v Rajhradě jako první výstava Památníku písemnictví na Moravě. Jednalo se o společný projekt Ústavu pro českou literaturu AV ČR, FF UK v Praze, Moravské zemské knihovny v Brně, Společnosti odkazu básníka Jana Zahradníčka a PNP (zápůjčka materiálů). Již tehdy vznikla dohoda o spolupráci mezi PNP a PP na Moravě, prvním počinem bylo převzetí této výstavy, v několika paralelních rovinách představující genezi jeho básnického a esejistického života. Mnohé materiály byly uvedeny na výstavě poprvé.

Česká republika

Kabinet exlibris v Chrudimi

Výstavy z vlastní sbírky

Stěžejními výstavami Kabinetu exlibris byly dvě výstavy z vlastní sbírky, a to výstava ilustrací Zdeňka Buriana přesahující z roku 2005, Zdeněk Burian představuje Julese Vernea, se kterou se mohli odborníci i veřejnost seznámit závěrem roku. Výstavu navštívili ředitelé několika státních muzeí a galerií i ředitel OMG MK ČR s dalšími spolupracovníky v rámci programu pravidelného výročního jednání ředitelů se zástupci ministerstva, které se konalo v Chrudimi v prosinci 2005.

Na jaře byla zpřístupněna výstava výběru z díla Václava Hradeckého ze sbírky J. Karáska ze Lvovic, jehož význam a přínos české malbě a grafice byl až dosud poněkud opomíjen. Z jeho děl byly vyzdvihovány především kresby, vzniklé pro časopis L' Assiente au Neurče, pocházející z období 1901-1912 a vzniklé pod vlivem Fr. Kupky v Paříži. Po 1.

světové válce se věnoval historické malbě. Jeden z nejznámějších obrazů, Vzpomínka na listopad 1620 je vystaven ve stálé expozici PNP v letohrádku Hvězda. Autorkou scénáře byla Milena Mejšťříková. Jak se očekávalo, vzbudila výstava ohlas u návštěvníků a institucí, které projevíly zájem o převzetí výstavy v následujícím roce.

Výstavy ze sbírek jiných vlastníků

V programu výstav Kabinetu exlibris mají své stálé místo i výstavy grafického díla současných českých umělců. V červnu byla připravena výstava zápůjček z díla Jana Kavana, významného ilustrátora a grafika, profesora Hollarovy výtvarné školy v Praze, následovala výstava vybraných ukázek z volné grafiky a exlibris Jiřího Neuwirta, který se mj. věnuje pedagogické činnosti na vysoké škole v Hradci Králové, a tak i část výstavy Temné světy byla věnována práci se studenty a jejich výsledkům. V obou případech se jednalo o autory oceněné na Trienále exlibris v Chrudimi v roce 2005.

Tvorba Kornélie Němečkové, absolventky uměleckoprůmyslové školy ve Zlíně, která se vedle tapisérií a animovaného filmu věnuje i vystřihované grafice, návrhům známek a exlibris byla představena v závěru roku na výstavě Veselé obrázky. Díla inspirovaná lidovou kulturou Valašska nalezla početný okruh návštěvníků.

Ostatní výstavy z vlastní sbírky

Reprízy

Jako každoročně, tak i v roce 2006 byly některé úspěšné výstavy PNP reprizovány v institucích v mnoha městech České republiky. Tak např. výstava ilustrací Zdeňka Buriana byla otevřena v Regionálním muzeu v Litomyšli a výstava vybraných exlibris z XI. Trienále v Havířově v Kulturním domě L. Janáčka. Moravská galerie v Brně, jejíž ředitel M. Pokorný byl v roce 2006 předsedou poroty soutěže uspořádala výstavu oceněných knih ze soutěže Nejkrásnější české knihy roku 2005, která by tak měla založit tradici výstav výsledků NČKR v této významné instituci i v dalších letech.

Zahraničí

V roce 2006 PNP pokračoval ve výstavní spolupráci s institucemi sousedních zemí, jmenovitě v Maďarsku. V roce 2005 byla v Bratislavě (Slovensko) otevřena výstava, která vznikla ve spolupráci s Českým centrem, Zastupitelským úřadem ČR, Galerií hlavního města Bratislavy, Nakladatelstvím Paseka a ministerstvy kultury obou republik, představující dílo Josefa Váchala v širším kontextu. Scénář a výběr materiálu připravily Rumjana Dačevová a Hana Klínková. Příprava výstavy probíhala od roku 2003 z iniciativy ředitelky Českého centra v Bratislavě, akce byla zařazena do programu mezistátní dohody o spolupráci v oblasti kultury mezi ČR a SR. Jednalo se o dosud nejrozsáhlejší prezentaci díla umělce na Slovensku, provázenou značným zájmem odborníků, medií a veřejnosti.

O Váchalovo dílo a převzetí výstavy projevíly prostřednictvím Českého centra zájem instituce v Maďarsku, takže výstava byla v upravené verzi představující autorovy grafické cykly podle scénáře Rumjany Dačevové zahájena v lednu 2006 v Budapešti, v galerii Óbudai Társaskör. Návštěvníky výstavy byli jak výtvarníci, tak i historici umění a stáli příznivci galerie.

V Českém centru v Budapešti byla o tři měsíce později otevřena výstava o Vladimíru Holanovi Noční hlídka srdce, scénář zajistila kurátorka pražské výstavy z roku 2005 Alena Petruželková, která také výstavu při vernisáži odborně uvedla.

Spolupráce PNP s Českými centry v Evropě je nejen významná, ale i dlouholetá, a proto byl PNP vyzván, aby pro České centrum v Drážďanech (Německo), zajistil německou verzi výstavy „Všecky krásy světa“ (Alle Schönheiten der Welt) o Jaroslavu Seifertovi (scénář Hana Klínková). Byly zde vystaveny cizojazyčné překlady Seifertových děl, zapůjčené dcerou básníka Janou Seifertovou. Vernisáž zahájila ředitelka ČC Hana Klabanová za účasti H. Klínkové. Ta pak vedla i hodinovou besedu se studenty v Pirně (Německo), jejímž tématem byl opět Jaroslav Seifert a jeho dílo, a také PNP, jeho sbírka a činnost. Beseda byla doplněna ukázkou z dokumentárního filmu ze slavnosti udělení Nobelovy ceny za literaturu J. Seifertovi v roce 1984.

V červnu 2006 se uskutečnila v Kamienniej Górze (Polsko) v Muzeu Tkactwa Dolnoślaskiego výstava Symbolismus v českém výtvarném umění na přelomu 19. a 20. století (scénář Rumjana Dačevová). Partnerem výstavy bylo Městské muzeum v Žacléři. Polský pořadatel zajistil vydání kvalitního katalogu s ukázkami obrazů i grafik. Na vernisáži výstavy, na kterou se dostavilo asi 120 návštěvníků promluvil starosta města. V září byla výstava přenesena do Muzea Regionalnego v Jaworze.

Putovní výstava Bohumila Hrabala, která vznikla v osvědčené spolupráci s odborem krajaňských a kulturních vztahů MZV ČR, finančního a organizačního garanta celé akce a byla vypracována ve třech anglických verzích a dále ve verzi francouzské, německé, španělské, ruské a italské se v roce 2006 uplatnila v repríze v Nikarague (Managua), německá verze je dlouhodobě zapůjčena univerzitě v Bayreuthu (Německo). Jednotlivé jazykové mutace jsou dlouhodobě využívány pro zapůjčování např. na generálním konzulátu v Košicích (Slovensko) a v Riu de Janeiru (Brazílie), dále na velvyslanectvích ČR v Hanoji (Vietnam) a v Moskvě (Rusko).

Pro informaci lze doplnit, že v roce 2000 byla instalována celkem ve 45 městech 36 zemí světa. Anglická verze byla instalována v roce 2000 celkem v 26 městech 20 zemí světa (Bulharsko, Čína, Dánsko, Finsko, Holandsko, Indie, Izrael, Jugoslávie, Kanada, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Norsko, Polsko, Řecko, Slovinsko, Slovensko, Švédsko, USA, Velká Británie). Německá verze byla zpřístupněna v Německu (Berlín, Bonn, Drážďany, Mnichov). Francouzská verze našla uplatnění v Alžírsku, Francii, Rumunsku, Tunisu a ve Vietnamu. Španělská verze měla premiéru v Madridu v roce 1999, v roce 2000 pak putovala po státech Jižní Ameriky (Argentina, Brazílie, Bolívie, Caracas, Chile, Mexiko, Peru, Venezuela aj.).

Soutěž a výstava Nejkrásnější české knihy roku 2005

PNP a MK ČR zorganizovaly další ročník celostátní soutěže NČKR. Výzvou k účasti bylo obeláno přes 700 nakladatelů, vlastní soutěže se zúčastnilo 111 vydavatelů se 196 knihami, přičemž k hodnocení poroty bylo předloženo 189 knih, do užšího výběru 48 publikací. Autorem nápaditého grafického řešení tiskových materiálů byl Martin Strnad. Technické komisi předsedal Milan Beran, funkci předsedy poroty zastal Marek Pokorný.

Každoroční výstava oceněných knih se konala v PNP, zatímco předávání cen soutěže bylo znovu uspořádáno v dubnu 2006 (23. duben byl na doporučení UNESCO prohlášen Dnem knihy, novin a knihtisku) v Rytířském sále Valdštejnského paláce Malé Straně. Nad touto akcí převzal záštitu předseda Senátu Parlamentu ČR pan Přemysl Sobotka.

Nakladatelům byly předány Ceny ministra kultury za první místo v sedmi soutěžních kategoriích a dále byla předána Cena Svazu polygrafických podnikatelů nejlepším tiskárnám a Cena Typo Design Clubu za vynikající grafickou úpravu, kterou pravidelně uděluje občanské sdružení předních českých grafiků již od roku 1998. Současně udělil SČUG Hollar Cenu za vynikající ilustrační doprovod (od roku 1999). Výsledky soutěže byly v den

vyhlášení zveřejněny na webových stránkách PNP a prostor jim věnoval denní tisk i ostatní sdělovací prostředky.

Oceněné knihy byly vystaveny i na různých místech v ČR, zejména v Moravské galerii v Brně, účast kolekce na veletrzích a soutěžích v evropském měřítku zajistilo MK ČR (Nejkrásnější knihy světa ve Frankfurtu, Německo).

Programová činnost

Programová činnost PNP je bohatě strukturována. Obsahuje jednak literární pořady pro děti, mládež a dospělé, jednak přednášky a exkurze s výkladem prováděné zejména v literárním archivu, dále soutěže, koncerty, semináře aj.

V roce 2006 se konalo celkem 72 akcí, z toho bylo 20 literárních pořadů pro děti. Byly připravovány v souladu s programovou orientací instituce na tuto věkovou skupinu návštěvníků, představujících budoucí čtenáře. Dalších 26 pořadů bylo určeno dospívajícím a dospělým. Literární archiv zajistil současně 10 přednášek a exkurzí v oddělení, hlavně pro studenty středních škol. Také vernisáže výstav pořádá PNP jako hudebně dramatická vystoupení k danému námětu, jednalo se o 5 akcí.

Se značnou oblibou se setkávají hlavně pořady, připravované v programech Velikonočního literárního festivalu, určeného dětem i dospělým (13. ročník). Pro děti byly připraveny pořady Zajíčkovy počteníčko, Uleželé želé a Lentilka pro dědu Edu, dospělé návštěvníky zaujalo především představení Zpěvy staré Číny, v překladech B. Mathesia a koncert a literární pořad ke 690. výročí narození Karla IV. Vivat Carolus Quartus!

Náplň 14. ročníku Mikulášského literárního festivalu tvořily dopolední pořady pro děti, zejména osvědčený Vánoční příběh a Myši patří do nebe, ale jenom na skok.... Součástí programu festivalu pro dospělé byly pořady A znovu láska (z poezie a prózy Jana Skácela), Adventní setkání s uvedením nové knihy P. Jurkoviče Na cestách k hudbě (ve spolupráci s UK v Praze, nakladatelstvím Karolinum, Nadací ČLF a Českou Orffovou společností). Dramatická rukověť Eugena a Zuzany Brikciusových pokračovala III. částí s názvem Evropa jaká je, byl zařazen i pořad Podoby vánoc aneb netradiční Almanach společně s nakladatelstvím Petrklíč.

Návštěvníky pořadů byli hlavně žáci základních škol, studenti gymnázií, dalších středních škol a Konzervatoře pro zrakově postižené.

Vysokou návštěvnost si v roce 2006 udržely cykly pořadů pro děti, jako Bylo – nebylo (pro předškolní děti a žáky ZŠ I. stupně), v jehož rámci proběhly reprízy zavedených pořadů (Myšičko, myš, O Palečkovi), ale i nově připravené pořady (Pohádky proti pláči). V cyklu Učíme se rýmovat aneb Poezie pro všední den (pro předškolní děti a žáky ZŠ I. a II. stupně) bylo představeno několik pořadů, např. Ladění s Písničkou na konec a Na procházce s J. Seifertem a Fr. Halasem (k výročím narození obou básníků) a pořad k nedožitým 80tinám M. Macourka Krmte svetry, nehrajte si se zipy, nenoste náhradní hlavy, cyklus Čtení pro potěšení uvedl pořad Mumínci neznají vánoce, a přece ano... a Kam zmizela Rebarbora? Rebarbora je zvláštní dítě, už jen tím jak přišla na svět. Vyrostla totiž na rebarborovém keři. Vypadá jako všechny ostatní děti, ale má neobyčejné schopnosti, jak se dozvěděly děti ze zdramatizovaného čtení z nové knížky Ivy Procházkové.

Cyklus Divadlo se představuje, určený dětem I. a II. stupně ZŠ zopakoval pořad Jakou barvu má kuň a Dárek.

V cyklu hudebně poetických setkání byly provedeny programy Sametové tóny, Hudební pomlázka a Barevné tóny podzimu. Dále byl zahájen nový cyklus s názvem Dny poezie – Kde domov můj pořadem Rukopisy českých spisovatelů aneb Poznej, kdo je kdo?

Tyto cykly mají své stálé návštěvníky a patří k tomu nejlepšímu, co lze v institucích muzejního charakteru dětem nabídnout.

K výše připomenuté tradici přibýlo v roce 1998 i slavnostní vyhlášení cen soutěže Suk 98 – Čteme všichni v PNP. Pořadatelem soutěže dětských čtenářů o nejoblíbenější knihu je Pedagogická knihovna Komenského – Sukova studijní knihovna literatury pro děti a mládež v Praze. PNP poskytuje sál Boženy Němcové k tomuto mimořádně zdařilému projektu, při němž byly předány knihy dětem, které se přihlásily do čtenářské ankety a byly vylosovány, již posedmé. Ceny byly předány 5. dubna 2006 a obdrželi je dětmi ocenění spisovatelé, ilustrátoři a nakladatelé. Jako tradičně se poté uskutečnila beseda s autory dětské literatury.

PNP připravuje i pořady pro dospívající a dospělé návštěvníky, zejména pro studenty a seniory. Významná životní výročí českých i světových spisovatelů připomněl PNP např. pořadem Závratné pomyšlení k výročí básníka a překladatele E. Frynty, Všecky krásy světa (J. Seifert), Knaute dnes nebyl ve škole (Jan Zábrana), Ježek v kleci DADA (vzpomínka na skladatele J. Ježka a jeho přátele z období dada E. F. Buriana, V. Nezvala, J. Seiferta a J. Voskovce), Chci být kýmsi čten (Fr. Halas), Tyrolské elegie (K. H. Borovský), Polepšené písničky k vydání stejnojmenné knihy a k 80tinám Ludvíka Vaculíka, a také pořad Dopisy Olze k 70. výročí narození Václava Havla.

Pro vernisáž výstavy (Tři legendy o krucifixu) věnované Juliu Zeyerovi připravil PNP čtení z legendy pražské Inultus.

Instituce nadále programově spolupracovala, stejně jako v předešlých letech, s řadou literárních společností, zejména se Společností bří Čapků, se kterou zorganizovala čtyři pořady, a to Moji milí bratři (ke 120. výročí narození Heleny Čapkové), Mimo pravdu a mimo lež (přednáška J. Slomka), dále program S Vlastimilem Fišarem o Čapcích na Slovensku a přednášku ing. M. Kudrny Krakatit aneb o lásce.

V roce 2006 pokračovala rovněž spolupráce s českými nakladatelstvími, např. s nakladatelstvím Šulc a Švarc byl uveden křest knihy A. Bauerové Strážci zlatých kopí a románu V. Stýblové o největším českém mecenáši Josefu Hlávkově Lučanská mše – Ars Longa ve spolupráci s Nadací Českého literárního fondu a nadání Josefa, Marie Zdeňky Hlávkových, k 85. narozeninám spisovatelky).

V letohrádku Hvězda proběhlo celkem 8 kulturních a společenských akcí i koncertů. K navození atmosféry doby vzniku objektu posloužily dva komponované pořady a koncerty hudby s ukázkami dobového tance a literárních textů, na jaře to byl pořad Milování v hudbě, tanci, láskování v renesanci souborů La Fiamma a Musica Fresca, na podzim program Salti Civiles, Měšťanské baroko v písni a tanci skupiny Chorea Historica pod vedením doc. Evy Kröschlové a za hudebního doprovodu skupiny Ritornello.

Skupina Gutta musicae zajistila cyklus 5 koncertů renesanční hudby, např. Missa Gaudeamus J. Despreze, koncert s výběrem z díla Valeriova, Mascherova, J. Třanovského a dalších s názvem Komenský – a mnozí spravedliví, díla Claudio Monteverdiho – Zpěvy válečné a milostné, dále byla provedena Missa III. Václava Adama Michny z Otradovic a uspořádán koncert z díla G. Dufaye a jeho následovníků. V letohrádku se ještě uskutečnil koncert lovecké hudby jako komponovaný pořad na téma Lov, hudba a písemnictví.

Návštěvnost

PNP v roce 2006 provozoval dlouhodobé a krátkodobé výstavy ve veřejně přístupných prostorách čtyř objektů a využíval k výstavní činnosti téměř 1 500 m². V Praze se jedná o prostor ve Strahovském klášteře (malý výstavní sál) a o prostory v letohrádku Hvězda (suterén a přízemí – dlouhodobá expozice, 1. patro – příležitostné výstavy). Návštěvnicky

nejúspěšnější výstavou PNP v roce 2006 byla výstava České exlibris v letohrádku Hvězda, kterou shlédlo přes 8 000 návštěvníků. Mimo Prahu má PNP k dispozici prostory v části zámku ve Starých Hradech u Jičína (expoziční pracoven tří spisovatelů) a výstavní sál v reprezentačních prostorách Městského úřadu a Okresního muzea v Chrudimi. Expozice a výstavy PNP navštívilo v roce 2006 celkem 13 380 návštěvníků.

Pořadům, koncertům a přednáškám je určen prostor o kapacitě cca 80 sedících návštěvníků (tzv. síň Boženy Němcové). Co se týče pořadů pro děti, mládež a dospělé, je návštěvnost limitována kapacitou sálu a určena záměrem dramaturga. Některých typů pořadů pro nejmenší děti se může zúčastnit aktivně omezený počet.

V roce 2006 se jednalo celkem o 2 331 návštěvníka, což představovalo vyšší počet než v předchozím roce, z toho pořady v letohrádku Hvězda navštívilo 406 osob. Lze konstatovat, že PNP si vytvořil stálý okruh zájemců o kulturní pořady. Současně se v návštěvnosti projevila i skutečnost, že z rozpočtu PNP bylo na tento typ činnosti uvolněno nižší množství finančních prostředků, než v předchozích letech (přehled návštěvnosti na str. 16).

Publikační činnost

Publikační činnost je nedílnou součástí odborného působení PNP. Představuje především periodické vydávání sborníku Literární archiv (1x ročně od roku 1966), katalogů k výstavám, příležitostných tisků, průvodců po fondech PNP, soupisů jednotlivých fondů, výstav a publikací.

Sborník Literární archiv č. 37 byl během roku 2005 připraven do tisku a vydán na začátku roku 2006. Je věnován české literární kritice 20. století a 100. výročí narození Václava Černého. Z nejzajímavějších příspěvků jmenujme alespoň úvodní studii A. Hamana Václav Černý a próza třicátých let, A. Jonákové Hrst vzpomínek na Václava Černého, Z. Kirschnera Byl. A je dosud?, P. Šámala Literární kritika za časů normalizace, H. Voisine Jechové, České a francouzské pojetí barokní poezie a další.

Bohužel, dlouholetá redaktorka sborníku, Marta Zahradníková v roce 2005 náhle zemřela, takže se činnost odpovědné redaktorky sborníku převzala Jarmila Schreiberová z literárního archivu PNP a zajistila redakčně přípravu vydání Sborníku Literární archiv č. 38. Z technických důvodů vyjde sborník počátkem roku 2007.

Tento sborník s názvem Pocta K. Havlíčku Borovskému (Spisovatelé, společnost a noviny v proměnách doby) je věnován K. H. Borovskému ke 150. výročí úmrtí a obecně otázkám a problematice novinářské činnosti v Čechách v 19. a 20. století. Obsahuje mj. studie M. Neudorflové Karel Havlíček, T. G. Masaryk a demokracie, J. Kořalky Zahraničněpolitický horizont novináře Karla Havlíčka, P. Suka Polední pokus Em. Moravce o převýchovu českého národa prostřednictvím časopisu Osvěta, B. Osvaldové Svoboda tisku a veřejný zájem, T. Pavlíčka Cenzurní systém, cenzurní zásah a literatura za druhé republiky a další.

Třetí část sborníku přináší obsáhlou edici dopisů hraběte V. R. Kounice Zdence Havlíčkové pod názvem A nos amours! Y. Dörflové. Poslední část sborníku je věnována informacím o přírůstcích do literárního archivu a nově zpracovaným fondům K. Světlé, O. Vočadla a L. Fukse.

Současně byla zahájena práce na vydání sborníku č. 39 (Ohlasy z cest do ciziny v dílech českých spisovatelů) a stanoveny tématické okruhy dalších čísel, zejména jubilejního 40. ročníku na rok 2008.

Soupisy fondů (archivních pomůcek), především osobních a dalších fondů uložených v literárním archivu, vydává PNP v digitální podobě, jsou pak rozmnožovány na základě objednávek podle potřeb jednotlivých badatelů a institucí. Aktualizovaný přehled

zpracovaných fondů literárního archivu se soupisy rozesílá PNP literárněvědným pracovištím v celé ČR.

Seznam obsahoval k 31. 12. 2006 již přes 1 200 položek a je k nahlédnutí ve studovných fondů PNP. Literární archiv připravil v roce 2006 nově 12 soupisů. Jedná se např. o následující soupisy osobních a dalších fondů: J. Dobrovský, J. Foglar, L. Fuks, Fr. Kellner, J. Hlávka, Impuls, E. Krásnohorská, F. Peroutka, J. Rank, K. Světlá, J. Valja aj.

K dispozici jsou i tištěné soupisy fondů V. Černého, J. Jungmanna, A. a T. Novákových, V. Nezvala a dále V. F. Bulgakova (1998), K. A. Čcheidzeho, S. J. Savinova, M. A. Sukennikova, A. A. Umanceva, V. S. Vilinského, K. K. Viskovatého, V. A. Franceva, S. J. Hessena, J. S. Hessena, D. S. Hessena, R. O. Jakobsona, N. P. Kondakova, B. A. Lazarevského, M. M. Gorelova, V. Ljacké a V. N. Tukalevského.

PNP vydal (spolu s MK ČR) také katalog k výstavě oceněných knih ze soutěže Nejkrásnější české knihy roku 2005 v úpravě Martina Strnada (studio Hejduk, Musil a. Strnad).

Chronologický soupis publikací PNP vydaných za léta 1990-1998 (58 publikací) zaznamenávající v úplnosti tisky, které PNP vydal samostatně nebo ve spolupráci s jinými subjekty, byl doplněn dodatkem o počtu publikací vydaných za léta 1999–2001, dále byly zpracovány doplňky za léta 2002 až 2005. Byl rozšířen také seznam veškerých soupisů literárního archivu a knihovny o seznam orientačních průvodců po fondech a činnostech sbírkových a dalších oddělení PNP včetně aktualizace za rok 2006. Soupis výstav PNP (1990-2005) byl rovněž doplněn o soupis akcí za rok 2006.

PNP v roce 2006 průběžně vydával informativní příležitostné tisky k výstavám a k programům, a také pozvánky, plakáty a informační listy pro školy včetně Informací (5x ročně), rozesílaných pravidelně okruhu zájemců o činnost PNP.

Zpráva o naplňování funkce poskytovatele standardizovaných veřejných služeb v PNP v roce 2006:

A. Výstavy

Dlouhodobé výstavy

I. PNP – Praha 6, Liboc, Letohrádek Hvězda v Oboře na Bílé hoře

Expozice **Minulost a přítomnost** (přízemí a suterén) byla otevřena od dubna do října 2006.

II. PNP – Staré Hrady u Jičína

Expozice **Pracovny Jaroslava Vrchlického, Aloise Jiráska a Elišky Krásnohorské** byly otevřeny od dubna do října 2006.

Krátkodobé výstavy:

I. PNP – Praha 1, Strahovské nádv. 1/132

- a) Výstava „...bývalo u mne zotvíráno ..“ Básník Jan Zahradníček (1905 – 1960). Výstava ve spolupráci s Muzeem Brněnska / Památníkem písemnictví na Moravě se uskutečnila od 16. 2. 2006 do 2. 4. 2006.

b) Výstava **Nejkrásnější česká kniha roku 2005** se uskutečnila od 25.4. do 14.5. 2006.

c) Výstava **Julius Zeyer** (Tři legendy o krucifixu) se uskutečnila od 6. 10. do 12. 11. 2006.

II. PNP Praha 6 – Letohrádek Hvězda

Výstava **Na pomoc slova!...** (Z historie česko – židovské literatury druhé poloviny 19. a první poloviny 20.století) se neuskutečnila pro zaneprázdnění externího člena scénářistické skupiny, namísto ní se uskutečnila výstava **Současné české exlibris** od 23. 6. do 29. 10. 2006.

III. PNP Chrudim – Kabinet exlibris

Výstava **Václav Hradecký (Sbíрка Jiřího Karáska ze Lvovic)** se uskutečnila od 15.3 do 28.5.2006

B. Muzejní programy:

I. PNP – Praha 1, Strahovské nádv. 1/132

Program **Kam zmizela Rebarbora?** se uskutečnil dne 15. 3. 2006.

Program **Korespondence Z. Braunerové – J. Zeyera – F.X. Šaldy.** Ve spolupráci se Středočeským muzeem v Roztokách u Prahy se neuskutečnil, autorka scénáře byla pověřena jinými pracovními úkoly h`Plánu hlavních úkolů PNP.

Program **Krmte svetry, nenoste náhradní hlavy, nehrajte si se zipy...**Pořad pro děti složený z příběhů a postaviček podivuhodného humoru a fantazie scenáristy a spisovatele Miloše Macourka k nedožitým 80tým narozeninám se uskutečnil 15. 11. 2006.

Program **Já se tam vrátím...** Pořad k 105. výročí narození básníka Františka Halase byl nakonec koncipován jako pořad ke 105. výročí narození Fr. Halase a Jaroslava Seiferta a byl proveden pod názvem Na procházce s Jaroslavem Seifertem a Františkem Halasem a uskutečnil se 31. 5. 2006.

C. Informace o činnosti a muzejní publikace

1. Výroční zpráva za rok 2006 v elektronické podobě bude zveřejněna na webových stránkách PNP na adrese www.pamatniknarodnihopisemnictvi.cz ke dni 30. 6. 2006. Výroční zpráva za rok 2006 v tištěné podobě bude k dispozici ve studovných fondů PNP v Praze, Starých Hradech a v Chrudimi ke dni 30 6. 2006.
2. Informace o výstavách a programech PNP v elektronické podobě jsou zveřejněny na webových stránkách PNP na adrese www.pamatniknarodnihopisemnictvi.cz. Informace v tištěné podobě za měsíce leden – únor, březen – duben, květen – červen, září-říjen, listopad-prosinec 2006 byly k dispozici v pokladnách objektů PNP a ve studovných fondů PNP v Praze, Starých Hradech a v Chrudimi bezúplatně. PNP rozesílal Informace vybraným osobám.
3. Tiskové zprávy o výstavách „...bývalo u mne zotvíráno“, „NČKR 2005“, „Julius Zeyer (Tři legendy o krucifixu)“ a „Václav Hradecký“ v elektronické a tištěné podobě byly zaslány sdělovacím prostředkům a ČTK.

4. Pozvánky na výstavy „...bývalo u mne zotvíráno“, „NČKR2005“, „Julius Zeyer“ (Tři legendy o krucifixu), „Václav Hradecký“ v tištěné podobě zaslal PNP sdělovacím prostředkům, ČTK a vybraným osobám.
5. Literární archiv. Sborník Památníku národního písemnictví č. 37 věnovaný 100. výročí narození Václava Černého a otázkám české literární kritiky byl vydán.
6. Katalog výstavy „NČKR 2005“ byl vydán v dubnu 2006 a rozdával se novinářům, nakladatelům a dalším osobám při vyhlášení výsledků soutěže 25. 4. 2006 a dalším osobám k reprezentačním účelům.
7. Katalog výstavy Na pomoc, slova! v letohrádku Hvězda nebyl vydán, protože se výstava z výše uvedených důvodů neuskutečnila.
8. Skládanky k výstavám „...bývalo u mne zotvíráno“, „Julius Zeyer (Tři legendy o krucifixu)“ a „Václav Hradecký“ v tištěné podobě vydal PNP v době konání výstav a prodávaly se v místě a v době konání výstav, PNP je rovněž zaslal sdělovacím prostředkům a ČTK.
9. Soupisy fondů literárního archivu: Jaroslav Foglar, Josef Holeček, František Langer a Jan Werich připravil PNP v elektronické podobě, soupisy v tištěné podobě jsou k dispozici ve studovnách fondů.
10. Soupisy výstav a publikací PNP za rok 2006 jsou k dispozici ve studovnách fondů.

VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST

Vzhledem k propracovanému systému grantové podpory vědy a výzkumu, uplatňovanému prostřednictvím MK ČR a GA ČR přihlašují odborníci v PNP své projekty výhradně do výše uvedených programů. Zpracování ústavních úkolů dosavadní formou bylo zcela zastaveno.

A. Projekty výzkumu a vývoje MK ČR

1. dokončené projekty (2001-2005)

- a) Vědecké zpracování a zhodnocení fondu Vladimíra Holana (2001),
- b) Soupis a zhodnocení fondu uměleckých děl české provenience 19. století ze sbírky Jiřího Karáska ze Lvovic (2001),
- c) Soupis polonik uložených v literárním archivu PNP (2003),
- d) Soupis osobního fondu Jana Wericha (2004),
- e) Soupis fondu Jaroslava Foglara (2005),
- f) Neznámé hodnoty - zpracování, soupis a zpřístupnění fondu tzv. Varií z literárního archivu PNP (2005).

2. probíhající projekty (od roku 2006):

- a) Karáskova galerie II. – České výtvarné umění přelomu 19. a 20. století a první poloviny 20. století (2006-2011).

V roce 2005 podala Rumjana Dačevová žádost o přijetí projektu s názvem Karáskova galerie II. – České výtvarné umění přelomu 19. a 20. století a první poloviny 20. století (viz výše). Projekt byl přijat, v roce 2006 bylo zahájeno zpracování za účasti zaměstnanců PNP v oddělení uměleckých sbírek (2006 až 2011). Řešitelka projektu s kolektivem provedla výběr souboru kreseb, grafiky, malby, plastiky a plakátů od 725 českých autorů z 38 000 položek sbírky, která není chronologicky ani autorsky rozčleněna. Současně bylo započato s digitalizací sbírky, což usnadní práci badatelům.

B) Projekty výzkumu a vývoje GA ČR

a) dokončené projekty: (1996-2006)

1. Ruská a ukrajinská emigrace v meziválečném Československu – kulturní a vědecký přínos (1999),
2. Průvodce po fondech literárního archivu PNP (2000),
3. Archiv – databáze LA/PNP (2004),
4. Příprava edice barokního románu Veliký život Pána a Spasitele našeho Krista Ježíše od kapucína Martina z Kochemu (2006).

Proza 17. a 18. století náleží mezi nejméně známá místa v dějinách české literatury. Veliký život Pána a Spasitele našeho Krista Ježíše od kapucína Martina z Kochem (1634 -1712), někdy ne zcela přesně označovaný za jediný český barokní román, je dílem mimořádného významu i kulturněhistorického dosahu. Ovlivnil celé generace lidových čtenářů, dával impulsy pro nejrůznější podoby a formy lidové zbožnosti, formoval hodnotové systémy našich předků atd. Součástí projektu je i zpřístupnění díla modernímu čtenáři či uživateli v tištěné podobě. Byla dokončena věcná a jazyková kontrola rukopisu o 900 stranách, připraveny podklady k předmluvě a vysvětlivkám. Publikaci připravuje k vydání nakladatelství Argo.

b) probíhající projekty: (od roku 2005):

1. Soupis germanik v literárním archivu PNP (reg.čís. projektu : 405/05/2679).

V roce 2004 předložil PNP Grantové agentuře ČR ke schválení mj. projekt, který byl přijat a jehož řešení bylo zahájeno v roce 2005. Jedná se o úkol PhDr. Naděždy Macurové CSc., plánovaný celkem na tři roky (2005-2007).

V LA/ PNP je uloženo 2 170 osobních a korporáčních fondů zahrnujících období zhruba od konce 18. století po současnost. Přibližně v jedné třetině fondů se vyskytuje značné množství materiálů psaných v němčině. Tyto materiály jsou cennými dokumenty vypovídajícími o vzájemných česko-německých vztazích a jejich proměnách v průběhu vývoje více než dvou staletí. Cílem projektu je shromáždit veškeré dostupné údaje o germanikách uložených v literárním archivu ve zpracovaných fondech a sestavit jejich soupis doplněný dvoujazyčným úvodem. Splněním úkolu české archivnictví splatí dluh vůči českým i zahraničním badatelským snahám zaměřeným na vztahovou problematiku uvnitř kulturně spřízněného středoevropského prostoru.

V roce 2005 provedly řešitelky (Dr. N. Macurová, D. Hrazdírová) průzkum 603 fondů, z nichž bylo pořízeno 4 950 záznamů, rozdělených do několika skupin: a) korespondence (pisatelé adresáti), b) rukopisy, tisky, doklady, fotografie, c) překlady do češtiny, d) překlady do němčiny. Z toho bylo přeloženo 2 995 záznamů do němčiny. Rejstřík dohledaných jmen obsahuje 671 položku.

V roce 2006 pokračoval průzkum fondů, ověřování jmen (1 160), zapsáno bylo 14 781 záznamů (celkem 19 731 záznam), z nichž je 13 153 přeloženo do němčiny. Dále byla dohledávána dosud nezjištěná germanika v depozitářích v Praze a na Starých Hradech a zahájeny konzultace o technickém řešení výstupu (vyhledávací program).

PNP podal Grantové agentuře ČR v roce 2006 ke schválení projekt Mgr. A. Petruželkové s názvem Jiří Karásek ze Lvovic, sběratel evropského významu, který byl přijat k řešení na léta 2007-2011.

C) Nadání Josefa, Marie a Zdenky Hlávkových

a) Josef Hlávka

Řešitelka V. Dyková v rámci projektu uspořádala a zpracovala fond Josefa Hlávky, architekta, stavitele, zakladatele České akademie pro vědy, slovesnost a umění (ČAVU) a mecenáše o rozsahu 63 archivní kartony (osobní doklady, korespondence, doklady ke správě statku v Lužanech, domů ve Vídni, různé spisy a doklady, týkající se některých vědeckých a uměleckých institucí, hlavně ČAVU atd. Další část fondu se nalézá v Archivu Národního muzea a v Archivu architektury Národního technického muzea v Praze. S využitím výsledků se počítá v roce 2008, kdy uplyne 100 let od Hlávkovy úmrtí. Úkol byl ukončen k 30.6.2006.

Vedle práce na těchto úkolech publikovali odborníci z PNP studie a články v odborném tisku a podíleli se na vydání řady odborných publikací.

ZAHRANIČNÍ STYKY

V září 2006 se PhDr. Naděžda Macurová, CSc., zúčastnila další výroční konference sekce literárních muzeí, která vznikla v rámci ICOMu z iniciativy ruských muzejních odborníků v roce 1977. V polovině 90tých let byla působnost rozšířena i na hudební muzea. ICLM patří k sekcím, které jsou velice početné (90 členů), a také aktivní, pravidelně (1x ročně) pořádá konference v institucích v různých evropských i mimoevropských zemích (PNP uspořádal 19. výroční konferenci v roce 1996).

Výroční konference se konala tentokrát v Německu od 19. do 23. 9. 2006 a byla zahájena ve Frankfurtu n/Odrou (pořadatelem bylo Muzeum H. von Kleista), pokračovala v Berlíně a Postupimi. Základním tématem byl vztah muzeí a mladých návštěvníků. Konference se zúčastnilo 47 zástupců literárních muzeí a domů spisovatelů z celé Evropy. Bylo předneseno 8 referátů, Dr. N. Macurová však přednesla referát o projektu zpracování soupisu germanik v literárním archivu PNP, o který je v německy mluvících zemích mimořádný zájem. Pravidelné každoroční konference a jednání ICOM/ICLM jsou nesporným přínosem pro členy této sekce a to zejména v oblasti výměny informací o vývoji názorů na jednotlivé oblasti činnosti v literárních muzeích.

Mgr. Alena Petruželková se zúčastnila ve dnech 17. až 18. 11. 2006 konference o Vladimíru Holanovi (Universita Sorbonne, Paříž, Francie), a při této příležitosti přednesla referát s názvem Nejvyšší čas! Nejnižší věčnost! Nejnižší absolutno!, jako pokus o shrnutí dosavadních interpretací Holanovy poezie.

Mgr. Freisleben se zúčastnil zasedání poroty soutěže Nejkrásnější knihy Slovenska (14. 2. až 15. 2. 2006) v Bratislavě v prostorách Mezinárodního domu umění pro děti Bibiana. Účasti v porotě NKS je pro PNP důležitá vzhledem k možnosti srovnávat vývoj knižní kultury v zahraničí s českou produkcí. Udržování vzájemných osobní kontaktů, obohacujících zkušenosti pořadatelů národních soutěží je oboustranným přínosem.

Ostatní zahraniční styky souvisely především s realizací výstavních projektů PNP v zahraničí (viz str. 45 ad.), zejména v Maďarsku, v Polsku a v Německu.

POZITIVA ROKU 2006

PNP v roce 2006 pokračoval v plnění hlavních úkolů na úseku sbírkotvorné i prezentační činnosti a dosáhl dílčích zlepšení díky řadě pozitivních skutečností. Vycházel přitom z Koncepce rozvoje odborné činnosti a hospodaření PNP v létech 2002-2007, ze které vyplývá jako prvořadý úkol péče o sbírku PNP a zlepšení stavu a uložení archiválií a sbírkových předmětů (leden 2002).

Za pozitivum roku 2006 a celého předchozího vývoje v existenci PNP od roku 1990 dosud lze jednoznačně pokládat předání nemovitostí v Praze 6 – Bubenci pro budoucí sídlo PNP na základě doporučení VDK z listopadu 2004 a prosince 2005, a zejména usnesení vlády ČR č. 346 ze dne 23. 3. 2005 a č. 301 ze dne 22. 3. 2006. Získání nemovitostí přináší mnoho výhod, z nichž lze zejména uvést:

- 1) Dokončení transformace PNP, která začala v roce 1992 a probíhá dosud, na moderní instituci muzejního typu, poskytující mj. rozsáhlou škálu služeb odborné i širší veřejnosti,
- 2) následný rozvoj odborné činnosti PNP, a to jak v oblasti práce se sbírkou, tak v oblasti prezentace,
- 3) vyřešení problému náhradního sídla PNP, který jako jedna z posledních z institucí zřizovaných MK ČR sídlí v pronajatém objektu,
- 4) dostatečný rozsah ploch (cca 4 300 m²), cca 5 000 m² pozemků, prostory pro 83 zaměstnance všech oddělení organizace, kteří se přestěhují ze Strahovského kláštera a pro další zaměstnance nutné k zajištění provozu,
- 5) zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců povede ke zlepšení výsledků pracovní činnosti v kvantitě i v kvalitě,
- 6) v objektech lze zajišťovat sbírkotvornou činnost, zpracování archiválií a sbírkových předmětů a pomoci moderních technologií,
- 7) v objektech lze uložit část sbírky PNP (zejména archiválií, části podsbírkou 18 - knihy a části podsbírkou 15 - výtvarné umění, zejména kresby a grafické listy) v nově vybudovaných depozitářích s kompaktními regály a zajišťovat ochranu a dokumentaci (konzervační dílna, fotodílna, mikrofilmování, pracoviště digitalizace),
- 8) zlepšení podmínek uložení a ochrany sbírky PNP v odpovídajícím prostředí povede k celkovému zlepšení stavu sbírky PNP, která patří k největším v ČR a představuje 12% národního kulturního dědictví (celkem 7 milionů archiválií a sbírkových předmětů),
- 9) v objektech lze zajišťovat zpřístupňování sbírky PNP tj. vybudovat chybějící literární expozici, pořádat příležitostné výstavy, programy pro děti, mládež a dospělé, národnostní menšiny a handicapované občany, semináře, konference, koncerty a kulturní akce (soutěž o Nejkrásnější české knihy roku atd.),
- 10) dobrá dopravní dostupnost (cca 7 minut pěšky od stanice metra Hradčanská, event. 1 stanice autobusem MHD),
- 11) situování objektů v blízkosti areálu letohrádku Hvězda v Praze 6 – Liboci (4 km), což umožní rychlou komunikace obou pracovišť,
- 12) klidné a čisté prostředí mimo oblast záplav.

Za pozitivní skutečnosti PNP pokládá i zpřístupnění hájenky pro badatele od dubna 2006. PNP tak pokročil ve snaze o zajištění optimálních podmínek pro uložení části sbírky

a současně připravil předpoklady pro využívání další části této národní kulturní památky odbornou veřejností (studovna knihovních celků Karáskovy galerie, J. R. Vilímka a dalších včetně expozice).

Co se týče zlepšení stavu a uložení archiválií a sbírkových předmětů, je pozitivem získání řady účelových dotací z podprogramů ISO, jako např. na vybavení depozitářů knihovny, a zejména účelové dotace na nákup nekyselých desek a kartonů a na restaurování části sbírky (Státní fond kultury).

Pracovní kontakty se zahraničními oborově příbuznými institucemi i jednotlivci se v roce 2006 rozšířily, což se projevilo realizací projektů v sousedních zemích, kde dosud spolupráce nebyla tak častá (Maďarsko, Polsko).

NEGATIVA ROKU 2006

Rozpočet PNP v roce 2006 stejně jako v předchozích letech neumožnil uvolnění odpovídajícího množství finančních prostředků na základní péči o sbírku PNP, zejména na restaurování a konzervování archiválií a sbírkových předmětů).

Inventarizace sbírky PNP před zápisem do CES byla současně analýzou fyzického stavu věcí a poskytla množství informací o rozsahu nutných preventivních i následných ochranných prací. Současně byl zpracován projekt zlepšení stavu (červen 2002), odhadovaná výše nákladů, zejména na odkyselení archiválií a sbírek na papíře dosahuje výše 15 až 20 mil. Kč. V rámci rozpočtu PNP není reálné potřebu pokrýt, avšak ani dotace, získávané z programu ISO nedostačují potřebám. Nedostatek prostředků na tuto část péče o sbírku se stává zvláště závažným problémem s negativními důsledky pro budoucí činnost PNP (viz dále).

Ve II. pololetí došlo k negativnímu vývoji co se týče depozitářů PNP mimo Prahu (neprodloužení dlouhodobé smlouvy, možný prodej zámku ve Starých Hradech do soukromých rukou atd.), což pokládá PNP za zvláště závažný problém s negativními důsledky pro činnost PNP (viz dále).

ZVLÁŠTĚ ZÁVAŽNÝ PROBLÉM S NEGATIVNÍM DŮSLEDKEM PRO BUDOUCÍ ČINNOST PNP

V současnosti se jedná o dva zvláště závažné problémy PNP, oba se dotýkají sbírky samotné, a to jejího stavu a uložení.

Sbírku PNP představují z 80% materiály na papíře, vykazujícími vysoký stupeň kyselosti. V literárním archivu se jedná o 639 ohrožených fondů, více než ¼ archiválií. Knihovna, shromažďující hlavně literaturu z 19. a 20. století uchovává nejméně 300 000 sbírkových předmětů (knih) na nekvalitním a kyselém papíře, v oddělení uměleckých sbírek se jedná o cca 300 000 sbírkových předmětů (grafika a kresby). Zároveň vznikají problémy s adjustací a uložením archiválií a sbírkových předmětů, neboť byly (a většinou jsou) ukládány v kyselých deskách a kartonech. V posledních 5 letech jsou archiválie průběžně překládány do šetrných úložných materiálů, jedná se ale zatím o malou část takto adjustovaných fondů.

Archiválie a sbírkové předměty v PNP vyžadují nákladné odborné ošetření, adekvátní roční náklady se předpokládají ve výši cca 2 mil. Kč, celkem činí odhad nákladů na konzervaci a restaurování věcí ze sbírky PNP na papíře cca 15 až 20 milionů Kč.

Po roce 2000 došlo ke zlepšení díky jednak dotacím z programů výzkumu a vývoje GA ČR a MK ČR, jednak dotacím z programu ISO. PNP vynakládal v průměru 600 000,- Kč ročně na preventivní i následnou ochranu. To je však pouze 1/3 z každoročně potřebné částky. V praxi to znamená, že ochrana „papírových“ fondů je i do budoucna jednoznačnou prioritou PNP. Průběžně zjišťované informace o stavu sbírky byly zohledněny i při zpracování Koncepce rozvoje PNP v létech 2002-2007.

Naplnění koncepce vyžaduje systémové řešení a finanční podporu zřizovatele, neboť se jedná o činnosti, vyplývající mj. z působnosti zákona č. 122/2000Sb., v platném znění i zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví. PNP předpokládá, že MK ČR bude zásady výše uvedených dokumentů podporovat uvolňováním finančních prostředků na předkládané projekty ve zvýšené míře.

Ještě závažnějším problémem PNP je současná situace v uložení sbírky a dislokaci depozitářů, což vyžaduje koncepční řešení do budoucna. Sbírková je nyní uložena na 2 místech v Praze a 7 místech mimo Prahu (celkem 4 600 m²), depozitáře PNP ale vesměs nesplňují podmínky pro uložení sb. předmětů i archiválií dané legislativou. Podmínky uložení splňuje pouze depozitář v Hájence (Praha 6-Liboc) o rozloze 400 m² pro cca 100 000 sb. předmětů.

V roce 2006 došlo ke změnám ve smluvních vztazích, co se týče depozitářů mimo Prahu a vzniká značná nejistota do budoucna ohledně doby nájmu a finančních podmínek. To se týká zejména objektů v majetku měst a obcí, s nimiž má PNP uzavřeny smlouvy o nájmu a pronájmu prostor. Tak např. MÚ v jednom místě mimo Prahu neprodloužil smlouvu, uzavřenou s PNP na období 1996-2006 (depozitář pro cca 100 000 sb. př.) a nejdéle do 30. 7. 2007 je nutno sbírkové předměty přemístit jinam, obec Staré Hradky uvažuje o prodeji zámku, kde jsou uloženy 3/4 fondu archiválií PNP (smlouva na dobu určitou do roku 2015). O výkup či darování objektu do vlastnictví ČR se zajímá NPÚ (územní pracoviště v Pardubicích), ale do konce roku 2006 nebylo nic rozhodnuto. Podobně je tomu i u objektů v majetku státu na jiných místech v ČR, kde má PNP depozitáře.

Řešením je proto:

- b) rekonstrukce budovy čp. 44 v Praze 6 – Bubenči, v suterénu vzniknou depozitáře o rozloze cca 600 m², (celkové náklady rekonstrukce předběžně 80 – 100 mil. Kč),
- c) novostavba podzemního depozitáře navazujícího na depozitáře v suterénu čp. 44 o rozloze cca 300 m² (celkové náklady předběžně 30 mil. Kč),
- d) rekonstrukce stávající budovy nebo výstavba nové účelové budovy pro uložení části sbírky o užité ploše nejméně 4 000 m² (náklady předběžně cca 170 mil. Kč až 200 mil. Kč), k tomu byl zaslán na MK ČR formulář IOP.

Zajištění rekonstrukce objektu nebo novostavbu depozitáře PNP plánoval původně po roce 2012, kdy by měla být dokončena rekonstrukce objektů nového sídla PNP v Praze 6 – Bubenči.

Počítalo se s tím, že do toho roku budou depozitáře mimo Prahu sloužit svému účelu. Současná situace ukazuje, že tento úkol je nutno řešit souběžně s výše uvedenými záměry.

PNP proto hledá:

- a) budovu (budovy) o využitelné ploše 4 000 m² až 5 000 m², ve vzdálenosti nejdále 40 km od Prahy, dobře dopravně dostupné, nejlépe směr severozápad, západ, jihozápad, v jakémkoliv stavebním stavu,

nebo:

- b) pozemek (pozemky) o výměře 4000 m² až 8000 m² ve vzdálenosti nejdále do 40 km od Prahy, dobře dopravně dostupné, nejlépe směr severozápad, západ, jihozápad, na kterých by mohla být vybudována účelová budova pro uložení části sbírky PNP.

PNP upřednostňuje variantu b), výstavbu nového depozitáře, a proto bude hledat prostřednictvím MK ČR nepotřebný majetek ČR, který nabízejí ostatní resorty k převodu. V případě, že takový majetek nebude k dispozici, bude nutno nemovitost zakoupit. Vzhledem k tomu, že se jedná výhledově o kvalitní uložení cca 80% sbírky PNP, představující podstatnou část národního kulturního dědictví, předpokládá organizace, že zřizovatel tuto snahu podpoří.